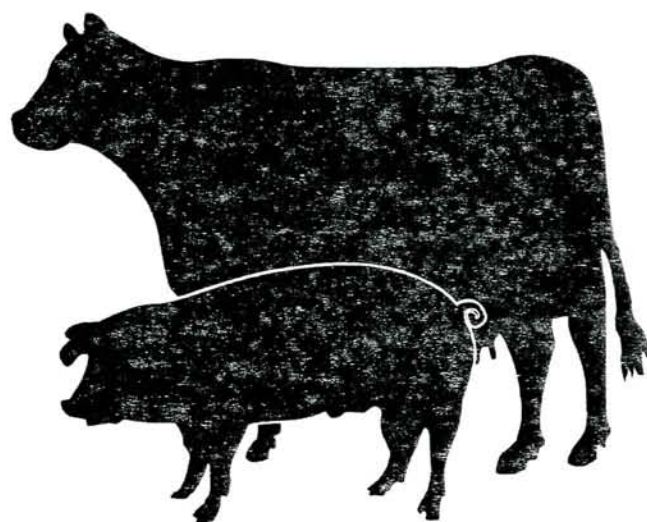

**TÕUARETUSINSPEKTSIOON
JÕUDLUSKONTROLI KESKUS**

**EESTI JÕUDLUS-
KONTROLI
AASTARAAMAT
1997**

*RESULTS OF ANIMAL
RECORDING IN ESTONIA*

1997

Väljaandja / Issued by: Tõuaretusinspektsiooni Jõudluskontrolli Keskus
Koostaja / Editor: Aire Pentjärv
Kirjastaja / Publisher: Kirjastus ELMATAR
Kujundus / Layout: Kalle Kivi

ISBN 9985-832-75-2

© Tõuaretusinspektsiooni Jõudluskontrolli Keskus, 1998

© Kirjastus ELMATAR, 1998

Sisukord**Contents**

Eessõna.....	6
<i>Foreword</i>	
Jõudluskontrolli Keskus.....	8
<i>Estonian Animal Recording Centre</i>	
1. Veiste jõudluskontrolli dünaamika Eestis	9
<i>Development of milk recording in Estonia</i>	
2. Aastalehmade arv tõugude viisi aastatel 1964-1997	10
<i>Average no. of cows in milk recording by different breeds 1964-1997</i>	
3. Karjade suurus ja arv aastatel 1990-1997	10
<i>Size and number of herds in milk recording 1990-1997</i>	
4. Toodang aastalehma kohta tõugude viisi.....	11
<i>Productivity of Estonian dairy breeds</i>	
5. Toodang aastalehma kohta maakonniti	12
<i>Annual average productivity of Estonian dairy herds in counties</i>	
6. 305 päeva laktatsiooni toodang tõugude viisi.....	12
<i>305-d. lactation productivity by breeds</i>	
7. 305 päeva laktatsiooni keskmine toodang laktatsiooni algusaasta järgi	13
<i>Avg. 305-d. lactation productivity by beginning years of lactation</i>	
8. 305 päeva laktatsiooni piimatoodang laktatsiooni algusaasta järgi.....	14
<i>Avg. 305-d. lactation productivity by beginning year of lactation</i>	
9. Lehmade jagunemine 305 päeva laktatsiooni piimatoodangu järgi	15
<i>Distribution of cows by 305-d. lactation milk productivity</i>	
10. Lehmade jagunemine 305 päeva laktatsiooni piimavalgu toodangu järgi.....	15
<i>Distribution of cows by 305-d. lactation protein productivity</i>	
11. 305 päeva laktatsiooni toodangu sõltuvus poegimiskuust	16
<i>305-d. lactation productivity by month of calving</i>	
12. Karja suurus ja toodangu näitajad	17
<i>Milk recording results by herd size</i>	
13. Tõukarjade toodang aastalehma kohta tõugude viisi	18
<i>Productivity of herdbook herds</i>	
14. 305 päeva laktatsiooni toodang tõukarjades	18
<i>305-d. lactation productivity in herdbook herds</i>	
15. Kontrollpäeva piimatoodang ja somaatiliste rakkude arv tuh./ml	19
<i>Milk per cow and SCC/ml on test day</i>	
16. Kontrollpäeva piima rasva- ja valgusisaldus	19
<i>Fat and protein content of milk on test day</i>	

17. Lehmade ja karjade jagunemine somaatiliste rakkude arvu järgi piimas kontrollpäeval	20
<i>Distribution of cows and herds by SCC on test day</i>	
18. Veiste kunstlik seemendus ning tiinestumine	21
<i>Artificial insemination and non-return rate</i>	
19. Poegimiste ja vasikate arv	22
<i>Calves born</i>	
20. Kinnisperioodi pikkus päevades	22
<i>Days dry on cows in milk recording</i>	
21. Uuslõpsiperioodi pikkus päevades	23
<i>Servic period</i>	
22. Lehmade jagunemine poegimisvahemiku pikkuse järgi	23
<i>Distribution of cows by calving interval</i>	
23. Lehmade karjast väljamineku põhjused	24
<i>Culling reasons</i>	
24. Lehmade jagunemine vanuse järgi	24
<i>No. of cows by breed and age groups</i>	
25. Lehmade arv tõugude viisi maakondades	25
<i>No. of cows of different breeds in counties</i>	
26. Karjade arv ning keskmine karja suurus maakondades	25
<i>No. of herds and average herd size in counties</i>	
27. Toodang aastalehma kohta maakondades tõugude viisi	26
<i>Annual productivity of Estonian dairy breeds in counties</i>	
28. Piimatoodang aastalehma kohta maakondades	28
<i>Annual milk productivity per cow in counties</i>	
29. 305 päeva laktatsiooni toodang maakondades tõugude viisi	29
<i>305-d. lactation productivity in counties by breeds</i>	
30. Lehmade vanus esimesel poegimisel	30
<i>Age at 1st calving</i>	
31. Lehmade vanus maakondades	31
<i>Avg. age of cows in counties</i>	
32. Suurima 305 päeva laktatsiooni piima rasva- ja valgutoodanguga lehmad	32
<i>Top cows ranked by 305-d. lactation fat and protein productivity</i>	
33. Suurima eluea piimatoodanguga lehmad läbi aegade	34
<i>Best lifetime production cows</i>	
34. Parimad jõudluskontrolli karjad piimatoodangu järgi	36
<i>Best dairy herds in milk recording</i>	
35. Pullide aretusväärtuste keskmised sünniaastate järgi (hinnatud detsember 1997 a.)	42
<i>Estimated breeding values (EBV) of sires by year of birth</i>	

Sigade jõudluskontrolli näitajad	43
<i>Results of performance recording of pigs</i>	
36. Sigade jõudlusnäitajad aretus- ja tõukarjades tõugude viisi 1994 - 1997	43
<i>Average results of pigs in breeding herds 1994-1997</i>	
Eesti suurt valget tõugu (ESV) ja eesti peekoni tõugu (EL) sigade jõudlusnäitajad 1997	45
<i>Testing results of Estonian Large White (Yorkshire) and Estonian Bacon (Landrace) pigs</i>	
37. Noorsigade karjatesti tulemused tõugude viisi	45
<i>On-farm test results</i>	
38. Emiste jagunemine esmaspoegimisvanuse järgi	45
<i>1st farrowing age</i>	
39. Emiste jagunemine poegimisvahemiku pikkuse järgi	46
<i>Farrowing interval</i>	
40. Emiste sigivuse näitajad	46
<i>Average performance data</i>	
41. Sigade jõudlusnäitajad maakonniti	47
<i>Results of pig recording in counties</i>	
42. Emiste ja nooremiste keskmine tailiha sisaldus % (Pillog-105)	48
<i>Average lean meat (sows and gilts)</i>	
43. Emiste ja nooremiste keskmine 100 kg saavutamise vanus	48
<i>Average age at 100 kg (sows and gilts)</i>	
44. Sigade hindamistulemused aretus- ja tõukarjades	49
<i>Evaluation results of pigs</i>	
45. Parimad sead karjatesti alusel	50
<i>Top pigs according to points</i>	

Eessõna

Jõudluskontroll on andmete kogumise ning tulemuste analüüsimise süsteem aretus- ja tootmisfarmi juhtimisotsuste vastuvõtmiseks. Meie eesmärgiks on tootja abistamine farmi tulukuse suurendamiseks.

1997. aasta on andnud Eesti piimatootmise efektiivsusele uue hoo. Jõudluskontrollile alluvate karjade piimatoodang lehma kohta suurenes 1997. aastal 4394 kg-ni, mis on 481 kg võrra enam kui 1996. aastal. Tegu on Eesti läbi aegade parima tulemusega. Nii aretusühistutel kui kõigil piimatootjatel on nüüd õige aeg seada uued ja kõrgemad eesmärgid.

Jõudluskontrolli Keskus (edaspidi JKK) pakub alates 1997. aasta augustikuust karjadele ka lehmade suhtelisi aretusväärtusi (SPAV), mis on aluseks edasisele karja geneetilisele parandamisele. 1997. aastal tööga loodi alus Eesti Holsteini tõugu pullide hindamiseks INTERBULL-is. Paremad tõuaretajad on JKK andmeid aluseks võttes teinud panuse tippgeneetika laiemaks kasutamiseks karjades, hankides parimaid tõumullikaid ning seemendades neid maailma parimate pullide spermaga.

1997. aastal lõppes meile väga edukas koostööprojekt Saksa ADT Projekt GmbH-ga, mille tulemusena on kogu jõudluskontrolli infosüsteem muutunud kaasaegseks.

1997. aasta koondandmed sigade kohta peegeldavad nende ettevõtete tulemusi, kes kasutavad JKK teenust. Sel aastal alustasime koostööprojekti "Zühtungcentrale"-ga Saksamaalt seakasvatuse arvutiprogrammi dB-Planer juurutamiseks Eestis. Selle projekti käivitamine 1998. aastal viib sigade andmetöötluse uuele kvalitatiivsele tasemele, mis võimaldab juba 1999. aastal anda esimese geneetilise hinnangu (aretusväärtuse) Eesti seatõugudele.

Üha enam on pandud rõhku jõudluskontrolli mõõtmistulemuste täpsusele. Järjest rohkem soovitakse kasutada piimameetreid, mis on tunnustatud Rahvusvahelise Jõudluskontrolli Komitee (ICAR) poolt. See näitab ilmekalt, et tootjad on enam huvitatud täpsemate andmete kogumisest, mis aitab hetkeolukorda õigemini analüüsida ja teha objektiivseid otsuseid edasiseks arenguks.

Vabariigi Valitsus otsustas 1997. aasta jõudluskontrolli andmete põhjal maksta piimatootjatele otsetoetusi, mis on positiivseks süstiks kogu piimakarjakasvatusele. Tähtsaks stabiilsuse näitajaks on ka jõudluskontrollile alluvate karjade ja lehmade arvu vähenemise peatumine.

Infoteenuste pideva parandamise teel oleme jõudnud arvestatava tasemeni.

Alates 1998. aastast toimub toodanguarvestus kooskõlas rahvusvaheliste reeglitega, s.o. interpolatsiooni meetodil. 1998. aasta töötab tulla igati tõine ja huvitav – rakendub ONLINE-teenus, kuuaruanded jt. trükised saavad uue näo.

Soovime kõigile jõudluskontrollis osalejatele edu ning jätkuvat viljakat koostööd.

Agu Kööp

Riigi Tõuaretusinspektsiooni direktor

Tiina Vares

Jõudluskontrolli Keskuse juhataja
kuni dets. 1997

Toomas Murulo

Jõudluskontrolli Keskuse juhataja

Foreword

Animal Recording is a system for data gathering and result analysing with a view to assisting the production and breeding farms with their management decisions. Our objective is to help the producers increase their profits.

The year 1997 marks a conspicuous rise of the milk production efficiency in Estonia. The milk production of the dairy herd under animal recording increased to 4394 kg per cow in 1997- it is 481 kg more than in 1996. This is the best ever result in Estonia. Now it is time for both: the breeding cooperatives and all the milk producers to set themselves new and higher aims.

Since the August of 1997 the Animal Recording Centre (henceforth ARC) has provided the herds with the estimated breeding values of cows (EBV) that lays a foundation for further genetic herd improvement. The activities, started in 1997 established an INTERBULL basis for the assessment of Estonian Holstein breed bulls. The best breeders have used the data supplied by the ARC for the implementation of top genetics in their herds, for purchasing the first-rate breeding heifers and inseminating them with the sperm of the world best bulls.

In 1997 we concluded a joint project with the German company ADT Project GmbH, that was very successful for our organisation. As a result of this project the animal recording information system as a whole was modernised and up-dated.

The 1997 data for pigs reflect the results of the farms using the services offered by the ARC. This year we launched a joint project with "Zühtungcentrale" in Germany to implement the pig breeding computer program "dB-planer" in Estonia. The starting of this project in 1998 will take the pig breeding data processing to a new quality level, which enables us to give the first genetic evaluation (EBV) concerning the Estonian pig breeds as soon as in 1999.

More and more attention is being paid to the accuracy of the animal recording data. Producers are showing an increasing interest in milk meters that have been approved by the International Committee for Animal Recording (ICAR). This goes to show that producers take a great interest in the collection of accurate data contributing to the better analyses of the present situation and passing objective decisions for future development.

The Government of Estonia has decided to use the animal recording data of 1997 to implement a direct subsidy system for milk producers, and this will supposedly be a worthwhile initiative improving the milk production in Estonia. The stability of the system becomes manifest also in the arrest of the decrease in the number of cows and herds under animal recording.

As a result of the continuous improvement of our information services we have reached a fairly high level of competence. From 1998 on, the production calculations will be performed in accordance with the international regulations, i.e. with the method of interpolation. The next year 1998, is likely to be very active and interesting- we will implement the ONLINE services, the monthly reports and other publications will get a new design and lay-out

We wish all the farmers participating in animal recording all the best and further successful cooperation.

Agu Kõöp
Managing Director of the State Animal Breeding Inspection

Toomas Murulo
Managing Director of the Animal Recording Centre

Tiina Vares
Managing Director of the Animal Recording Centre until Dec. 1997

Jõudluskontrolli Keskus***Estonian Animal Recording Centre*****Jõudluskontrolli Keskus***Estonian Animal Recording Centre*Kreutzwaldi 1
Tartu EE2400**Administratsioon***Administration*Jõudluskontrolli Keskuse juhataja
Managing Director

Toomas Murulo 422 668

Sekretär
Secretary

422 668

Pearaamatupidaja
Chief-accountant

Marje Leppik 421 580

Andmetöötlusosakond*Data Processing Department*Osakonnajuhataja
Head of department

Kalle Pedastsaar 421 595

Biomeetria sektor
*Biometrics Unit*Sektorijuhataja
Head of unit

Mart Uba 421 595

Andmebaaside haldamise sektor*Unit of Administration of Databases*Sektorijuhataja
Head of unit

Inno Maasikas 421 808

Vahendusoperaatorid:

Viljandi, Põlva, Rapla

Tea Kivimaa 421 808

Lääne-Viru, Pärnu

Eha Mäetaga 421 808

Ida-Viru, Järva, Saare

Vaike Konga 421 540

Jõgeva, Tartu, Lääne, Hiiu

Vello Roo 421 593

Harju, Valga, Võru

Lea Käärrik 421 540

Veiste register*Central Register of Cattle*

Helve Vares 422 844

Piimaanalüüside Laboratoorium*Central Milk Analyzing Laboratory*Laborijuhataja / *Head of laboratory*
Peatehnoloog / *Head Technologist*
Peainsener / *Head of laboratory*

Jaak Kihu 421 360

Eduard Punga 422 739

Mart Kuresoo

Väliteenistus*Field Service Department*Osakonna juhataja
Head of department

Ahti Bleive 422 678

Zootehnikud
Supervisors

Tiia Peetsu 422 678

Aire Pentjärv 421 193

Kaivo Ilves 421 193

Väliteenistuse zootehnikud maakondades*Regional Field Service Supervisors*

Läänemaa

Saima Toom 247 45 285; 55 379

Jõgevamaa, Tartumaa

Ranne Jäme 277 22 294; 27 422 668

Saaremaa

Tõnu Põlluäär 245 34 352

Lääne-Virumaa, Ida-Virumaa

Katrín Sard 232 43 194

Järvamaa

Anne Rosenberg 238 50 286

Pärnumaa

Malle Unt 244 33 120

Raplamaa

Elle Meister 248 55 673

Põlvamaa, Võrumaa, Valgamaa

Evi Prins 279 95 617

Viljandimaa

Urve Kaasiku 243 33 713

Seakasvatuse väliteenistus

Merle Kruus 422 668

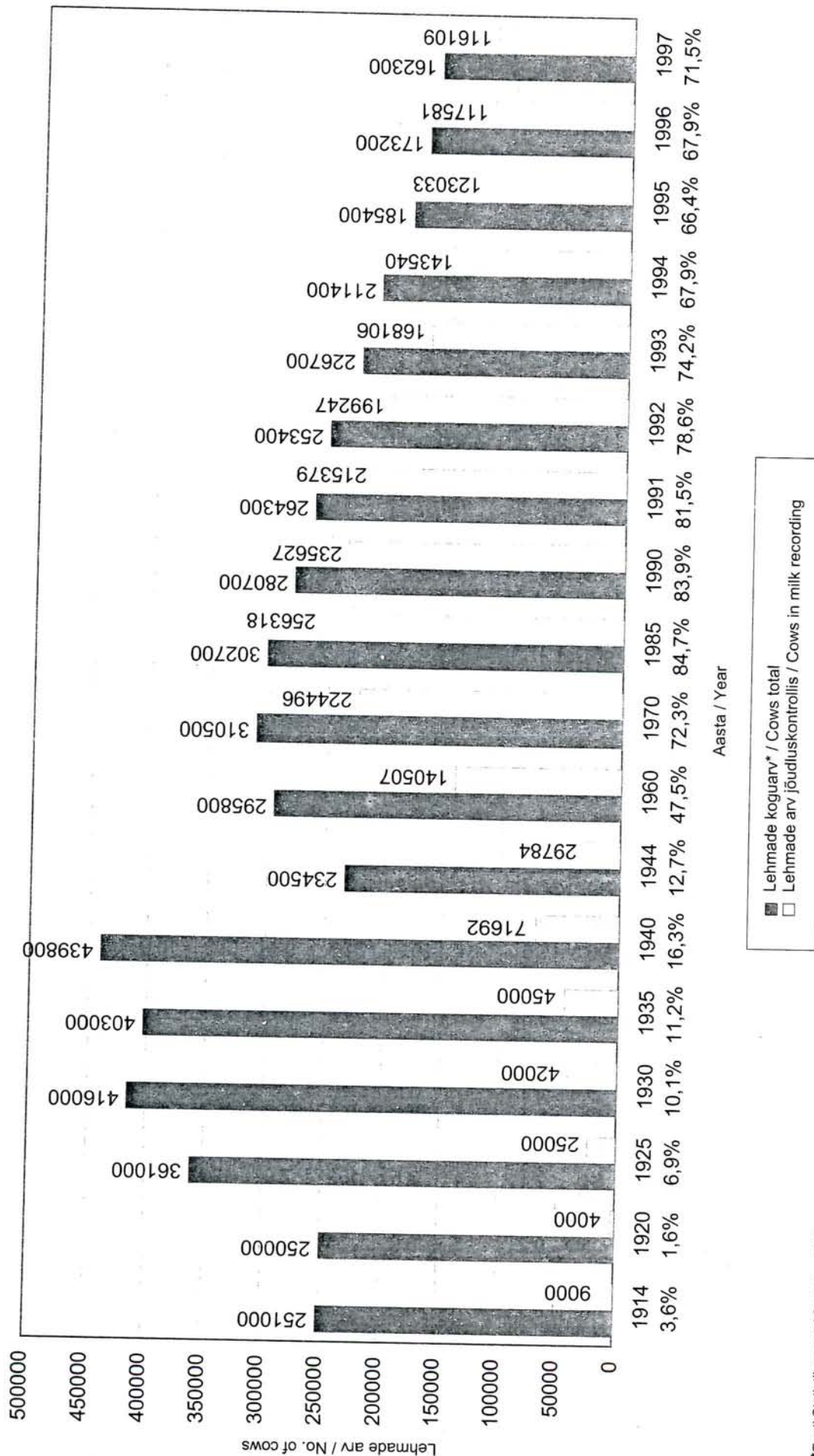
Maret Rätsep 421 704

Seakasvatuse andmetöötlus

Mae Uri 421 123

1. Veiste jõudluskontrolli dünaamika Eestis

Development of milk recording in Estonia

*Eesti Statistikaamet / Statistical Office of Estonia

2. Aastalehmade arv tõugude viisi aastatel 1964-1997*Average no. of cows in milk recording by different breeds 1964-1997*

Aasta Year	Aastalehmi / Avg. no. of cows						Kokku
	EPK / ER		EMK / EB&W		EK / EN		Total
	arv / no.	%	arv / no.	%	arv / no.	%	
1964	97524	67.6%	45804	31.8%	873	0.6%	144201
1965	116184	69.3%	50750	30.2%	877	0.5%	167811
1970	151100	68.7%	67628	30.8%	1131	0.5%	219867
1975	168053	66.0%	85452	33.5%	1198	0.5%	254703
1980	162153	61.8%	99308	37.8%	984	0.4%	262445
1985	146781	56.4%	112643	43.2%	945	0.4%	260369
1990	121125	49.1%	125235	50.7%	566	0.2%	246926
1991	107873	47.0%	121077	52.8%	549	0.2%	229499
1993	74543	41.2%	106033	58.5%	563	0.3%	181139
1994	59691	39.3%	91676	60.3%	564	0.4%	151931
1995	49285	38.0%	79767	61.6%	555	0.4%	129607
1996	43537	36.5%	74968	63.0%	570	0.5%	119076
1997	40118	34.9%	74186	64.6%	535	0.5%	114838

3. Karjade suurus ja arv aastatel 1990-1997*Size and number of herds in milk recording 1990-1997*

Karja suurus, lehma Herd size	1997		1996		1995		1994		1993		1992		1990	
	karjade		karjade		karjade		karjade		karjade		karjade		karjade	
	arv No. of herds	%	arv No. of herds	%	arv No. of herds	%	arv No. of herds	%	arv No. of herds	%	arv No. of herds	%	arv No. of herds	%
1...2	447	17.1	639	24.4	871	29.8	1230	35.5	1248	33.1				
3...4	397	15.2	498	19.0	615	21.1	735	21.2	803	21.2				
5...6	390	14.9	303	11.5	301	10.3	326	9.4	398	10.6				
7...8	251	9.6	193	7.4	205	7.0	219	6.3	222	5.9				
9...10	200	7.7	158	6.0	136	4.7	126	3.6	144	3.8				
11...50	484	18.5	366	13.9	291	10.0	261	7.5	291	7.7				
51...100	116	4.4	119	4.5	127	4.3	151	4.4	161	4.3				
<100	2285	87.4	2276	86.7	2546	87.2	3048	87.9	3267	86.6	46	10.7	7	2.1
101...300	240	9.2	263	10.1	278	9.5	294	8.5	342	9.1	99	23.1	24	7.1
301...600	67	2.6	64	2.4	74	2.5	102	2.9	120	3.2	158	36.9	107	31.5
601...900	13	0.5	13	0.5	14	0.5	16	0.5	27	0.7	83	19.3	114	33.4
901...1200	4	0.2	5	0.2	5	0.2	5	0.1	6	0.2	27	6.3	54	15.9
1201...1500	0	0	0	0.0	0	0.0	1	0.0	2	0.1	10	2.3	23	6.8
>1500	3	0.1	3	0.1	3	0.1	3	0.1	3	0.1	6	1.4	11	3.2
Kokku Total	2612	100	2624	100	2920	100	3469	100	3767	100	429	100	340	100

4. Toodang aastalehma kohta tõugude viisi

Productivity of Estonian dairy breeds

Aasta Year	Eesti punane kari / Estonian Red					Eesti mustakirju kari / Estonian B&W					Eesti maakari / Estonian Native					Tõugude keskmine / Breeds average				
	piima/milk		rasva/fat		valku/protein	piima/milk		rasva/fat		valku/protein	piima/milk		rasva/fat		valku/protein	piima/milk		rasva/fat		valku/protein
	kg		kg	%		kg		kg	%		kg		kg	%		kg		kg	%	
1964	2551	93	3.63			2799	100	3.55			2588	104	4.01			2630	95	3.61		
1966	2969	109	3.68			3180	115	3.61			2832	119	4.18			3030	111	3.66		
1968	3165	117	3.71			3414	124	3.62			3030	130	4.30			3242	119	3.68		
1970	3167	118	3.72			3457	126	3.65			3003	129	4.28			3256	120	3.69		
1972	3201	121	3.79			3510	130	3.71			2898	126	4.33			3297	124	3.76		
1974	3416	131	3.82			3708	139	3.75			3147	137	4.36			3512	133	3.80		
1976	3547	137	3.87			3804	143	3.76			3405	149	4.39			3635	139	3.83		
1978	3456	136	3.92			3674	141	3.84			3314	146	4.40			3534	138	3.89		
1980	3526	139	3.94			3791	145	3.81			3394	145	4.27			3626	141	3.89		
1982	3357	132	3.94			3613	138	3.82			3308	143	4.32			3457	135	3.89		
1984	3779	154	4.08			4208	166	3.93			3436	153	4.46			3958	159	4.01		
1985	3853	158	4.10			4332	170	3.94			3631	162	4.47			4059	163	4.03		
1986	3850	157	4.10			4425	173	3.93			3475	154	4.46			4104	164	4.02		
1987	3876	160	4.13			4537	179	3.96			3587	159	4.46			4178	169	4.05		
1988	3877	160	4.12			4537	179	3.94			3633	162	4.45			4188	169	4.03		
1989	3919	159	4.07	136	3.39	4652	181	3.91	159	3.24	3512	153	4.38	120	3.40	4276	170	3.98	148	3.31
1990	3869	161	4.17	133	3.30	4586	184	4.01	153	3.15	3430	152	4.43	107	3.32	4232	173	4.09	143	3.22
1991	3626	151	4.17	125	3.30	4317	171	3.97	144	3.17	3432	149	4.36	114	3.37	3989	161	4.06	135	3.25
1992	3159	129	4.07	105	3.20	3860	151	3.91	125	3.10	3065	132	4.30	102	3.30	3545	141	3.98	116	3.14
1993	3064	125	4.11	97	3.17	3677	144	3.94	114	3.07	3035	131	4.35	99	3.26	3428	137	4.00	107	3.11
1994	3153	129	4.12	101	3.21	3780	149	3.95	118	3.11	2937	129	4.41	97	3.30	3530	141	4.01	111	3.15
1995	3272	136	4.17	106	3.23	3915	157	4.03	123	3.14	2897	130	4.51	98	3.37	3666	149	4.08	116	3.17
1996	3474	148	4.28	113	3.27	4175	174	4.17	132	3.16	3073	144	4.71	104	3.38	3913	164	4.21	125	3.20
1997	3904	167	4.30	126	3.22	4665	194	4.16	145	3.11	3530	162	4.61	117	3.31	4394	184	4.21	138	3.15

5. Toodang aastalehma kohta maakonniti

Annual average productivity of Estonian dairy herds in counties

Jrk. nr.	Maakond County	Karjade arv Herds	Aasta- lehmi Cows	Piima kg Milk	Rasva % kg Fat		Valku % kg Protein		R+V kg F + P
1	Järva	218	17443	5133	4.23	217	3.15	162	379
2	Põlva	79	5527	4885	4.33	212	3.22	157	369
3	Lääne-Viru	184	13397	4641	4.12	191	3.11	144	336
4	Rapla	241	7421	4625	4.14	191	3.12	144	336
5	Tartu	133	6780	4505	4.25	192	3.17	143	334
6	Jõgeva	240	12124	4445	4.29	191	3.25	144	335
7	Harju	210	8450	4289	4.17	179	3.09	133	312
8	Võru	189	4515	4216	4.20	177	3.12	132	309
9	Viljandi	254	9219	4056	4.17	169	3.16	128	297
10	Pärnu	333	13563	3994	4.10	164	3.10	124	288
11	Saare	220	5943	3740	4.25	159	3.19	119	278
12	Valga	90	3509	3701	4.27	158	3.10	115	273
13	Lääne	104	3967	3632	4.28	156	3.09	112	268
14	Ida-Viru	87	2255	3607	4.28	155	3.14	113	268
15	Hiiu	30	724	3513	4.38	154	3.09	108	262
	Eesti / Estonia	2612	114838	4394	4.21	184	3.15	138	322

6. 305 päeva laktatsiooni toodang tõugude viisi

305-d. lactation productivity by breeds

Tõug Breed	Laktatsioon Lact.	Lehmi Cows	Piima kg Milk	Rasva kg % Fat		Valku kg % Protein	
EPK <i>ER</i>	1.	7234	3371	143	4.25	107	3.17
	2.	6018	3723	158	4.26	120	3.23
	3...	20120	3918	168	4.28	126	3.22
	Kokku	33372	3764	161	4.27	121	3.21
EMK <i>EB&W</i>	1.	14514	4123	172	4.16	127	3.07
	2.	11176	4556	189	4.15	142	3.13
	3...	34158	4644	192	4.13	144	3.10
	Kokku	59848	4501	186	4.14	139	3.10
EK <i>EN</i>	1.	102	3196	144	4.51	103	3.21
	2.	80	3346	158	4.73	111	3.33
	3...	235	3404	159	4.66	113	3.32
	Kokku	417	3342	155	4.64	110	3.30
Tõud kokku <i>All breeds</i>	1.	21850	3870	162	4.19	120	3.10
	2.	17274	4260	178	4.18	134	3.16
	3...	54513	4371	183	4.18	137	3.14
	Kokku	93637	4233	177	4.18	133	3.13

7. 305 päeva laktatsiooni keskmine toodang laktatsiooni algusaasta järgi*Avg. 305-d. lactation productivity by beginning years of lactation*

Tõug/ aasta <i>Breed/ year</i>	1.laktatsioon / 1st lact.				2.laktatsioon / 2nd lact.				3.laktatsioon / 3rd lact.			
	lakt. arv <i>no. of lact.</i>	piima kg <i>milk</i>	rasva kg <i>fat</i>	valku kg <i>protein</i>	lakt. arv <i>no. of lact.</i>	piima kg <i>milk</i>	rasva kg <i>fat</i>	valku kg <i>protein</i>	lakt. arv <i>no. of lact.</i>	piima kg <i>milk</i>	rasva kg <i>fat</i>	valku kg <i>protein</i>

Eesti punane / Estonian Red

1987	34374	3332	138	120	27132	3780	157	137	19862	4039	166	144
1988	31274	3286	135	117	26656	3748	155	134	20005	4014	165	141
1989	28000	3498	143	122	22524	3832	159	134	18576	4122	169	142
1990	28001	3400	142	115	19106	3771	158	129	14398	3951	166	134
1991	21920	3132	129	105	18959	3568	148	121	11768	3762	155	126
1992	16616	2852	114	92	14241	3209	132	106	11135	3409	139	111
1993	12407	2902	118	91	10732	3217	133	103	8985	3382	140	108
1994	8760	2970	120	94	9300	3271	135	106	7700	3475	143	112
1995	7268	3047	126	96	6761	3293	138	107	6880	3520	148	113
1996	6809	3303	140	105	6006	3613	153	117	5365	3788	162	123
1997	1336	3428	147	108	1456	3795	162	121	1385	3971	169	127

Eesti mustakirju / Estonian Black&White

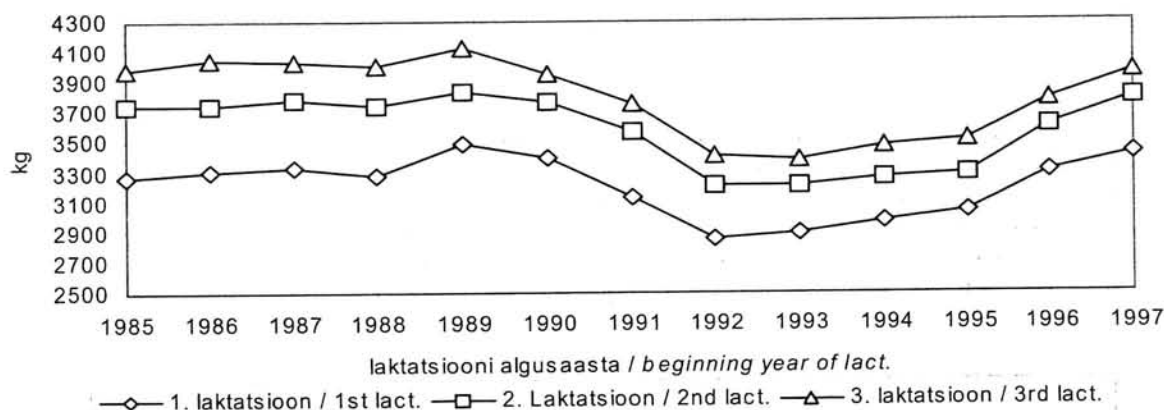
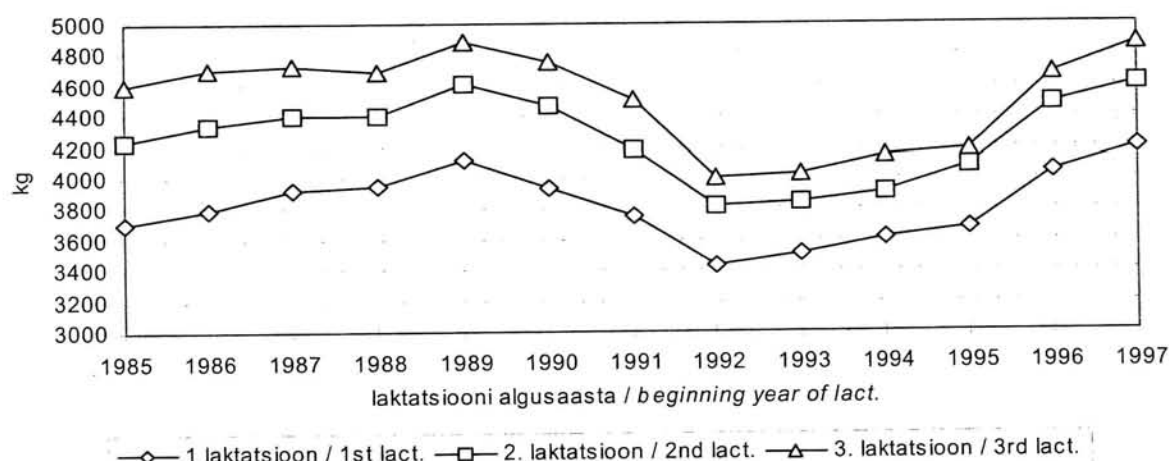
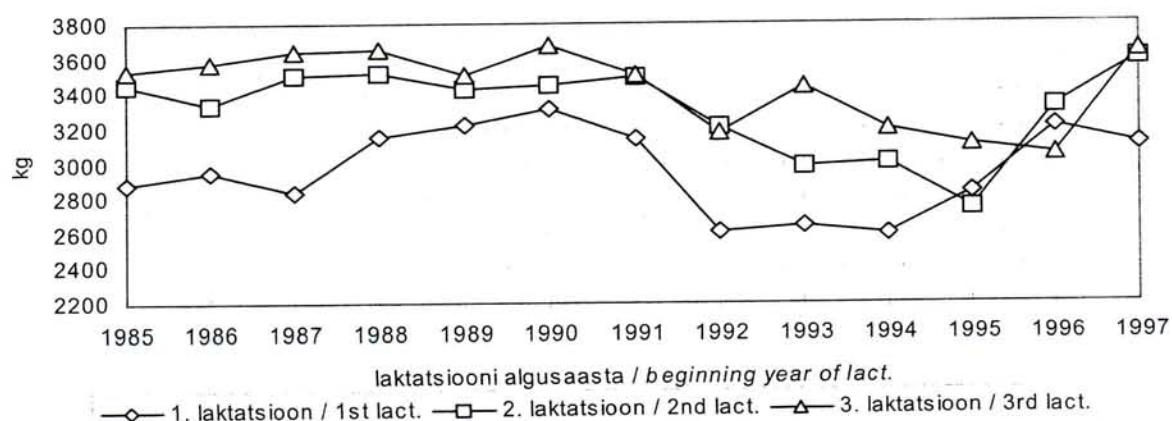
1987	31573	3916	154	135	24013	4397	174	153	16913	4727	186	163
1988	33702	3942	154	133	25621	4401	175	152	18790	4685	184	159
1989	31040	4119	161	138	25387	4610	183	157	18357	4881	193	165
1990	32144	3940	156	130	23085	4466	179	149	17875	4752	191	158
1991	27426	3752	146	122	23494	4182	165	138	16319	4511	178	147
1992	22945	3425	131	109	19828	3816	149	124	16340	3998	157	128
1993	17751	3501	136	107	16589	3848	152	120	13672	4024	159	125
1994	14406	3612	140	111	13506	3914	155	123	12247	4146	164	129
1995	12893	3675	148	113	11125	4075	166	127	10094	4181	171	130
1996	13227	4043	169	125	10421	4487	186	141	8959	4681	195	146
1997	2838	4197	175	128	2469	4609	192	142	2080	4872	201	149

Eesti maakari / Estonian Native

1987	176	2838	132	95	156	3502	161	120	133	3644	163	120
1988	120	3149	137	110	123	3519	161	121	118	3655	165	125
1989	153	3219	140	104	88	3424	152	113	74	3501	163	115
1990	147	3308	142	107	93	3444	153	111	61	3675	164	117
1991	151	3139	132	104	101	3498	153	117	54	3510	150	117
1992	142	2610	114	84	123	3208	135	106	74	3171	135	101
1993	125	2643	113	84	130	2983	139	100	99	3442	144	109
1994	101	2593	117	86	93	3011	134	101	105	3203	144	107
1995	90	2840	130	93	87	2741	129	93	78	3105	141	105
1996	79	3209	146	104	66	3328	162	113	66	3055	146	103
1997	47	3105	136	99	30	3594	161	118	18	3645	176	122

8. 305 päeva laktatsiooni piimatoodang laktatsiooni algusaasta järgi

Avg. 305-d. lactation productivity by beginning year of lactation

Eesti punane kari / *Estonian Red*Eesti mustakirju / *Estonian Black&White*Eesti maakari / *Estonian Native*

9. Lehmade jagunemine 305 päeva laktatsiooni piimatoodangu järgi

Distribution of cows by 305-d. lactation milk productivity

Tõug / Breed		Piima kg / Milk, kg								
		...2000	2001-3000	3001-4000	4001-5000	5001-6000	6001-7000	7001-8000	8001-9000	9001-...
EPK	lehmi / cows	1431	7384	11979	8105	3028	980	342	89	38
ER	%	4,3	22,1	35,9	24,3	9,1	2,9	1,0	0,3	0,1
EMK	lehmi / cows	1454	6839	14482	16928	11445	5666	2196	660	202
EB&W	%	2,4	11,4	24,2	28,3	19,1	9,5	3,7	1,1	0,3
EK	lehmi / cows	20	143	166	71	15	2	0	1	0
EN	%	4,8	34,2	39,7	17,0	3,6	0,5	0	0,2	0
Kokku	lehmi / cows	2905	14366	26627	25104	14488	6648	2538	750	240
Total	%	3,1	15,3	28,4	26,8	15,5	7,1	2,7	0,8	0,3

10. Lehmade jagunemine 305 päeva laktatsiooni piimaalgu toodangu järgi

Distribution of cows by 305-d. lactation protein productivity

Tõug / Breed		Valku kg / Protein, kg					
		...100	101-150	151-200	201-250	251-300	301-...
EP	lehmi / cows	9457	16323	6462	1178	202	34
ER	%	28,1	48,5	19,2	3,5	0,6	0,1
EMK	lehmi / cows	10696	25035	18178	5800	1116	150
EB&W	%	17,5	41,0	29,9	9,5	1,8	0,3
EK	lehmi / cows	140	234	50	9	1	0
EN	%	32,3	53,9	11,5	2,1	0,2	0
Kokku	lehmi / cows	20293	41592	24690	6987	1319	184
Total	%	21,3	43,8	26,0	7,3	1,4	0,2

11. 305 päeva laktatsiooni toodangu sõltuvus poegimiskuust

305-d. lactation productivity by month of calving

Poegimise Calving		1.laktatsioon / 1st lactation					2.laktatsioon / 2nd lactation					3. ja vanemad lakt. / 3rd & older lact.				
aasta year	kuu month	lehmade cows		piima milk	rasva fat		lehmade cows		piima milk	rasva fat		lehmade cows		piima milk	rasva fat	
		arv / no.	%	kg	kg	%	arv / no.	%	kg	kg	%	arv / no.	%	kg	kg	%
1996	märts	1583	7.5	3875	163	4.2	1484	9.1	4274	179	4.18	4795	9.9	4449	186	4.19
	aprill	2238	10.6	3747	159	4.25	2205	13.5	4109	174	4.22	6878	14.3	4256	180	4.23
	mai	1955	9.2	3667	156	4.26	1783	11.0	4163	177	4.25	5833	12.0	4220	180	4.26
	juuni	1490	7.0	3559	150	4.21	1330	8.2	4046	169	4.17	4577	9.4	4208	177	4.19
	juuli	1457	6.9	3583	150	4.19	1041	6.4	4202	176	4.19	3417	7.0	4241	177	4.18
	august	1764	8.3	3664	154	4.2	990	6.1	4347	183	4.2	2541	5.2	4296	180	4.18
	september	1851	8.7	3904	162	4.14	1037	6.4	4355	181	4.16	2551	5.3	4357	181	4.16
	oktoober	1695	8.0	4120	169	4.11	1137	7.0	4438	184	4.14	2882	5.9	4633	190	4.11
	november	1805	8.5	4168	172	4.14	1141	7.0	4498	187	4.16	3191	6.6	4743	195	4.11
	detsember	1917	9.0	4030	167	4.14	1377	8.5	4580	189	4.13	3742	7.7	4661	192	4.12
1997	jaanuar	1987	9.4	4167	174	4.18	1474	9.0	4617	193	4.18	4100	8.5	4764	197	4.13
	veebruar	1463	6.9	4194	176	4.2	1283	7.8	4596	192	4.17	3971	8.2	4724	197	4.18

12. Karja suurus ja toodangu näitajad

Milk recording results by herd size

Karja suurus, lehma <i>Herd size, cows</i>	Karjade arv <i>Herds</i>				Lehmade arv <i>Cows</i>				Keskmise karja suurus <i>Average herd size</i>	
	1996		1997		1996		1997		1996	1997
	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	lehma	lehma
1.....10	1791	68.4%	1685	64.5%	7237	6.2%	7924	6.8%	4.1	4.7
11...50	366	13.9%	484	18.5%	7235	6.2%	9510	8.2%	19.8	19.7
51...100	119	4.5%	116	4.4%	8969	7.5%	8732	7.5%	75.4	75.3
101...300	263	10.0%	240	9.2%	47331	40.2%	42956	37.0%	180.0	179.0
301...600	64	2.4%	67	2.6%	26570	22.6%	27079	23.3%	415.2	404.2
601...900	13	0.5%	13	0.5%	9351	8.0%	9701	8.4%	719.3	746.2
901...1200	5	0.2%	4	0.2%	5126	4.4%	4271	3.7%	1025.2	1067.8
1201...	3	0.1%	3	0.1%	5762	4.9%	5936	5.1%	1920.7	1978.7
Kokku / Total	2624	100%	2612	100%	117581	100%	116109	100%	44.8	44.5

Karja suurus, lehma <i>Herd size, cows</i>	Piima aastalehma kohta <i>Milk, kg/cow</i>		Piima kogutoodang <i>Total milk produced</i>				Sündis vasikaid <i>Calves born</i>			
	1996	1997	1996		1997		1996		1997	
	kg	kg	T	%	T	%	arv	%	arv	%
1.....10	4747	5035	35121	7.5%	36177	7.2%	7373	6.5%	7176	6.5%
11...50	4583	5067	31828	6.8%	43908	8.8%	6825	6.1%	8684	7.9%
51...100	3422	3929	32514	7.0%	34981	6.9%	8398	7.5%	8288	7.5%
101...300	3500	3958	169427	36.4%	170904	33.9%	44956	39.9%	40073	36.4%
301...600	3736	4226	100188	21.5%	114403	22.8%	25165	22.3%	26244	23.8%
601...900	4366	4945	40150	8.6%	47074	9.3%	9423	8.4%	9696	8.8%
901...1200	4563	4517	22949	4.9%	18869	3.7%	4745	4.2%	3988	3.6%
1201...	5917	6330	33848	7.3%	37294	7.4%	5765	5.1%	6057	5.5%
Kokku / Total	3913	4394	466025	100%	503610	100%	112650	100%	110206	100%

13. Tõukarjade toodang aastalehma kohta tõugude viisi*Productivity of herdbook herds*

Tõug, lehma karjas <i>Breed, herd size</i>	Karjade arv <i>Herds</i>	Aasta- lehma <i>Cows</i>	Piima kg <i>Milk</i>	Rasva % <i>Fat</i>	kg	Valku % <i>Protein</i>	kg	R+V kg <i>F + P</i>
--	--------------------------------	--------------------------------	----------------------------	--------------------------	----	------------------------------	----	---------------------------

Eesti punane / Estonian Red

8...20	69	748	5245	4.21	221	3.25	171	392
21...50	13	274	5005	4.29	215	3.26	165	381
51...100	13	789	4462	4.18	186	3.21	143	330
101...	37	9606	4404	4.28	189	3.24	143	332

Eesti mustakirju / Estonian B&W

3...7	9	47	6031	4.27	257	3.14	190	449
8...20	136	1502	6042	4.10	248	3.14	190	438
21...50	51	1226	6094	4.02	245	3.15	192	438
51...100	11	738	5629	4.13	233	3.10	175	409
101...	83	28318	5424	4.19	227	3.13	170	398

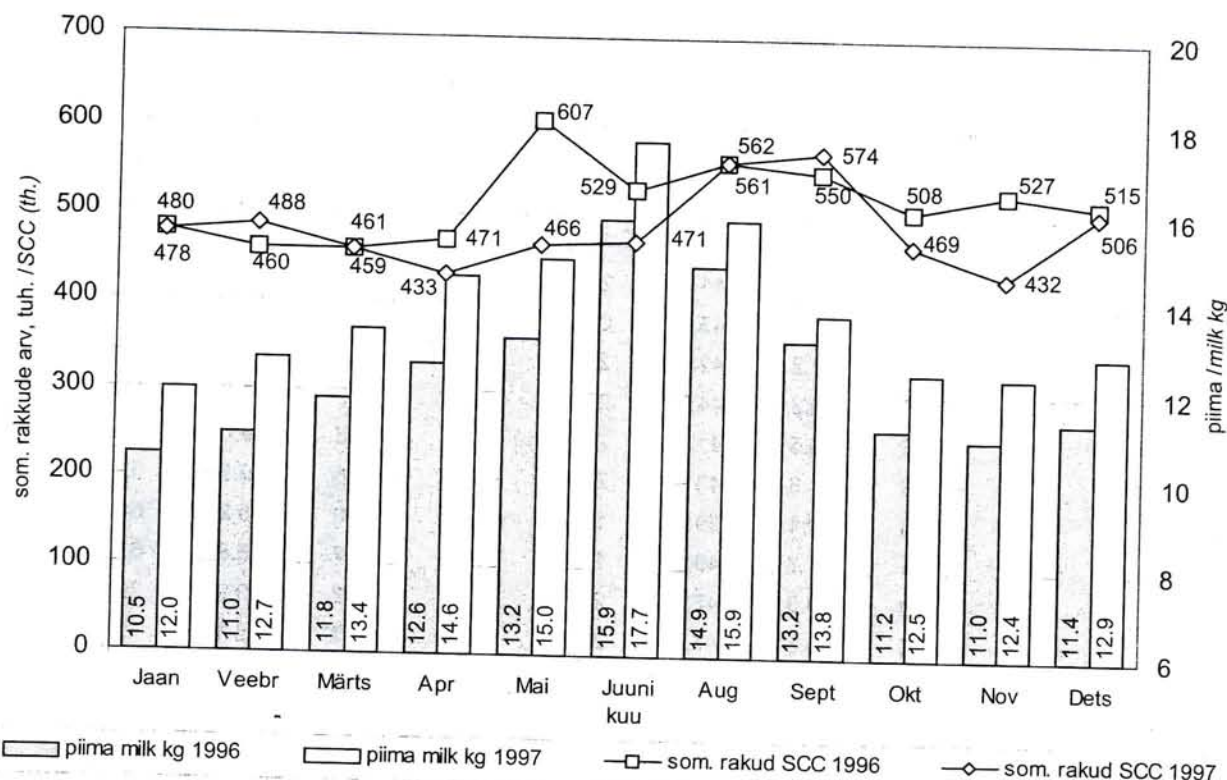
14. 305 päeva laktatsiooni toodang tõukarjades*305-d. lactation productivity in herdbook herds*

Tõug <i>Breed</i>	Laktatsioon <i>Lact.</i>	Lehma <i>Cows</i>	Piima kg <i>Milk</i>	Rasva % <i>Fat</i>	kg	Valku % <i>Protein</i>	kg
----------------------	-----------------------------	----------------------	----------------------------	--------------------------	----	------------------------------	----

EPK	1.	2374	3802	162	4.26	122	3.20
ER	2.	2019	4263	180	4.23	138	3.23
	3...	5292	4658	197	4.23	150	3.23
	Kokku	9685	4366	185	4.24	141	3.22
EMK	1.	7126	4759	200	4.19	148	3.10
EB&W	2.	5073	5402	225	4.17	170	3.15
	3...	13880	5557	231	4.16	173	3.11
	Kokku	26079	5309	221	4.17	165	3.12
EK	1.	38	3129	143	4.56	102	3.25
EN	2.	35	3384	161	4.76	113	3.34
	3...	71	3532	168	4.76	119	3.38
	Kokku	144	3389	160	4.71	113	3.34

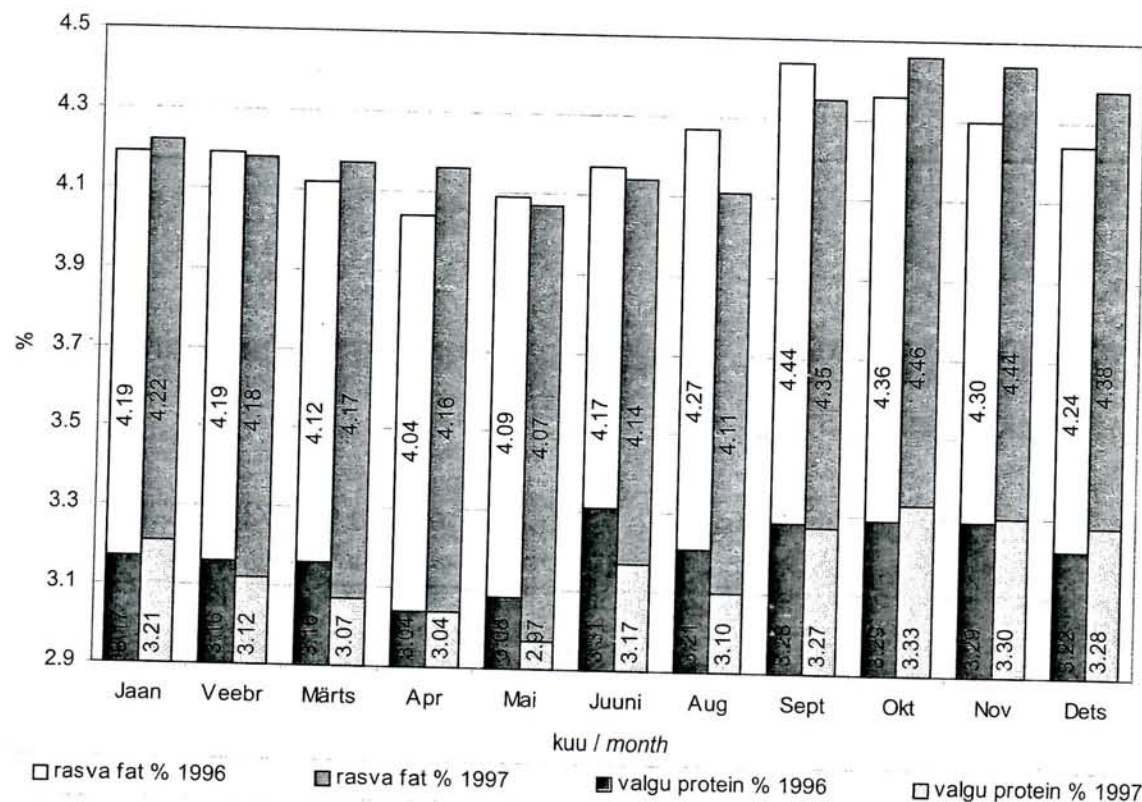
15. Kontrollpäeva piimatoodang ja soomaatiliste rakkude arv tuh./ml

Milk per cow and SCC/ml on test day

16. Kontrollpäeva piima rasva- ja valgusisaldus

Fat and protein content of milk on test day

17. Lehmade ja karjade jagunemine somaatiliste rakkude arvu järgi piimas kontrollpäeval

Distribution of cows and herds by SCC on test day

Kuu Month	Somaatiliste rakkude arv 1 ml piimas tuh. / SCC th./ml									
	...-100		101- 400		401- 500		501- 1000		1001-...	
	lehmade	karjade	lehmade	karjade	lehmade	karjade	lehmade	karjade	lehmade	karjade
	cows	herds	cows	herds	cows	herds	cows	herds	cows	herds
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Jaanuar	1.4	17.4	37.8	44.5	21.9	9.4	34.9	20.0	4.0	8.7
Veebruar	1.7	20.0	33.3	43.2	24.9	9.3	35.4	19.5	4.7	8.0
Märts	2.0	22.2	41.2	42.4	22.4	9.5	30.8	18.3	3.6	7.6
Aprill	2.4	24.8	45.8	44.2	21.7	8.4	27.8	16.8	2.3	5.8
Mai	2.2	22.5	40.5	41.1	21.7	9.6	31.8	19.0	3.8	7.8
Juuni	1.9	19.6	37.3	43.6	21.8	9.6	35.5	19.9	3.4	7.4
August	1.4	15.3	22.1	39.2	19.1	10.7	51.0	25.2	6.4	9.6
September	1.3	14.1	21.7	40.3	15.6	9.2	54.7	25.8	6.7	10.6
Oktoober	1.6	16.9	39.3	47.9	21.7	9.4	34.2	19.9	3.2	5.9
November	1.7	17.5	43.5	47.9	23.9	10.7	28.2	18.4	2.7	5.5
Detsember	1.4	14.3	31.8	43.2	23.2	10.8	37.2	22.8	6.4	8.9

Kolm soodsat kindlustuslepingut Sinu majapidamise kaitseks

Peremees
MAAKODUKINDLUSTUS

loomakindlustus

hoone ja vara kindlustus

õnnetusjuhtumi kindlustus

Küsi meie kontoritest üle Eesti. Infotelefon (2) 626 7222

Valga, Võru, Viljandi, Tartu, Jõgeva, Rapla, Türi, Rakvere, Narva, Tallinn, Pärnu, Haapsalu, Kuressaare

Leks Kindlustus

18. Veiste kunstlik seemendus ning tiinestumine**Artificial insemination and non-return rate**

Tõug <i>Breed</i>		Lehmad <i>Cows</i>	Mullikad <i>Heifers</i>	Kokku <i>Total</i>
EPK <i>ER</i>	Seemendatud veiseid kokku <i>Inseminated artificially (no.)</i>	40161	10382	50543
	s.h. jõudluskontrolli alustes karjades <i>in milk recording herds</i>	32642	7975	40617
	Mitte ümberinneldud 90 p. jooksul peale 1. seem. <i>Non- return</i>	19899	5716	25615
	Tiinestus 1. seemenduse järel % <i>NRR 90 d. %</i>	61,0	71,7	63,1
	Seemendusi jõudluskontrolli alustes karjades <i>Inseminations in milk recording herds</i>	57192	12052	69244
	Seemenduste arv tiinestumise kohta <i>No. of inseminations per cow</i>	1,7	1,4	1,6
EMK <i>EB&W</i>	Seemendatud veiseid kokku	84884	22646	107530
	s.h. jõudluskontrolli alustes karjades	70844	19415	90259
	Mitte ümberinneldud 90 p. jooksul peale 1. seem.	39129	13370	52499
	Tiinestus 1. seemenduse järel	55,2	68,9	58,2
	Seemendusi jõudluskontrolli alustes karjades	139176	30331	169507
	Seemenduste arv tiinestumise kohta	1,8	1,5	1,8
EK <i>EN</i>	Seemendatud veiseid kokku	456	161	617
	s.h. jõudluskontrolli alustes karjades	262	81	343
	Mitte ümberinneldud 90 p. jooksul peale 1. seem.	177	57	234
	Tiinestus 1. seemenduse järel	67,6	70,4	68,2
	Seemendusi jõudluskontrolli alustes karjades	395	105	500
	Seemenduste arv tiinestumise kohta	1,5	1,4	1,5
MUUD <i>Others</i>	Seemendatud veiseid kokku	6723	1028	7751
	s.h. jõudluskontrolli alustes karjades	2077	900	2977
	Mitte ümberinneldud 90 p. jooksul peale 1. seem.	1372	635	2007
	Tiinestus 1. seemenduse järel	66,1	70,6	67,4
	Seemendusi jõudluskontrolli alustes karjades	3766	1341	5107
	Seemenduste arv tiinestumise kohta	1,5	1,4	1,5
TÕUD KOKKU <i>All breeds</i>	Seemendatud veiseid kokku	132224	34217	166441
	s.h. jõudluskontrolli alustes karjades	105825	28371	134196
	Mitte ümberinneldud 90 p. jooksul peale 1. seem.	60577	19778	80355
	Tiinestus 1. seemenduse järel	57,2	69,7	59,9
	Seemendusi jõudluskontrolli alustes karjades	200529	43829	244358
	Seemenduste arv tiinestumise kohta	1,8	1,5	1,7

19. Poegimiste ja vasikate arv*Calves born*

		EPK / ER	EMK / EB&W	EK / EN	Kokku / Total
Pulle kokku / Males total	arv / no.	20026	36320	275	56621
	%	51.7	51.2	51.8	51.4
Lehmi kokku / Females total	arv / no.	18730	34591	256	53577
	%	48.3	48.8	48.2	48.6
Vasikaid kokku / Calves total	arv / no.	38762	70923	531	110216
Kaksikuid pulle / Male twins	poegimisi / calvings	175	252	3	430
	%	0.4	0.3	0.5	0.4
Kaksikuid lehmi / Female twins	poegimisi / calvings	190	242	3	435
	%	0.5	0.3	0.5	0.4
Erisoolisi kaksikuid / Heterosex. twins	poegimisi / calvings	302	418	7	727
	%	0.7	0.5	1.3	0.6
Aborte / Abortions	arv / no.	310	566	2	878
	%	0.8	0.7	0.4	0.7
s.h. esmaspoeginutel / 1st lact	arv / no.	24	65	0	89
	%	0.3	0.3	0	0.3
Surnultsünde / Stillbirths	arv / no.	2672	5680	33	8385
	%	6.5	7.4	6.0	7.1
s.h. esmaspoeginutel / 1st lact	arv / no.	747	2054	10	2811
	%	8.5	10.5	7.6	9.9
Poegimisi kokku / Calvings total	arv / no.	41073	76249	553	117875
	%				
s.h. esmaspoeginutel / incl. 1st lact	arv / no.	8761	19514	131	28406
	%	21.3	25.6	23.7	24.1

20. Kinnisperioodi pikkus päevades*Days dry on cows in milk recording*

Tõug <i>Breed</i>		0	1-30	31-60	61-90	91...
Eesti punane / ER	lehmi / cows	444	454	6020	11768	7452
	%	1.7	1.7	23.0	45.1	28.5
Eesti mustakirju / EB&W	lehmi / cows	1082	828	10480	22282	10662
	%	2.4	1.8	23.1	49.2	23.5
Eesti maakari / EN	lehmi / cows	17	5	72	124	97
	%	5.4	1.6	22.9	39.3	30.8
Kokku / Total	lehmi / cows	1543	1287	16572	34174	18211
	%	2.1	1.8	23.1	47.6	25.4

Keskmiselt kinnispäevi laktatsioonide vahel 77*Average days dry between lact.*

21. Uuslõpsiperioodi pikkus päevades*Servic period***Kaks ja enam korda poeginud lehmad***Two and more calvings*

Tõug <i>Breed</i>		...30	31-60	61-90	91-120	121...	Keskmine <i>Average</i>
Eesti punane / ER	lehmi / cows	69	3303	5610	3889	4722	102
	%	0.4	18.8	31.9	22.1	26.8	
Eesti mustakirju / EB&W	lehmi / cows	119	5190	9157	6651	9924	109
	%	0.4	16.7	29.5	21.4	32.0	
Eesti maakari / EN	lehmi / cows	1	37	36	37	32	99
	%	0.7	25.8	25.2	25.9	22.4	
Kokku / Total							107

Analüüsist on välja jäänud lehmad:

* kelle viimane poegimine oli abort

* kelle viimase lõppenud laktatsiooni uuslõpsipäevad ei ole teada

* kes ei lõpetanud antud aastal laktatsiooni

22. Lehmade jagunemine poegimisvahemiku pikkuse järgi*Distribution of cows by calving interval*

Tõug <i>Breed</i>		Poegimisvahemik päevades / <i>Calving interval, days</i>									Keskmine
		...300	301-330	331-360	361-390	391-420	421-450	451-480	481-510	510-...	<i>Average</i>
EPK / ER	lehmi / cows	237	2230	8359	7418	4751	2922	1858	1298	2568	400
	%	0.7	7,0	26.5	23.5	15,0	9,2	5,9	4,1	8,1	
EMK / EB&W	lehmi / cows	437	4163	12991	12127	8211	5469	3734	2537	5723	407
	%	0,8	7,5	23,5	21,9	14,8	9,9	6,7	4,6	10,3	
EK / EN	lehmi / cows	9	43	87	79	64	38	24	10	57	410
	%	2,2	10,5	21,2	19,2	15,6	9,2	5,8	2,4	13,9	
Kokku / Total	lehmi / cows	683	6436	21437	19624	13026	8429	5616	3845	8348	405
	%	0,8	7,4	24,5	22.5	14,9	9,6	6,4	4,4	9,5	

23. Lehmade karjast väljamineku põhjused

Culling reasons

Põhjus / Reason		Tõug / Breed			Kokku Total	Keskmine vanus a.,k. Age
		EPK ER	EMK EB&W	EK EN		
Vanus / Old age	arv / no. %	274 2.5	815 4.2	2 1.1	1091 3.6	10 a. 10 k.
Madal toodang / Low productivity	arv / no. %	1930 17.6	1935 10.0	7 3.8	3872 12.7	5 a. 9 k.
Ahtrus / Sterile	arv / no. %	3674 33.7	5827 30.4	58 31.9	9559 31.7	6 a. 10 k.
Nakkushaigused / Infect. disease	arv / no. %	34 0.3	84 0.4	0 0.0	118 0.4	6 a. 9 k.
s.h. leukoos / incl. leucosis	arv / no. %	26 0.2	43 0.2	0 0.0	69 0.2	6 a. 8 k.
Udarahaigus / Udder disease	arv / no. %	2313 21.1	3767 19.6	47 25.8	6127 20.3	6 a. 11 k.
Jäsemete haigused / Feet disease	arv / no. %	509 4.7	2138 11.1	9 4.9	2656 8.7	7 a. 2 k.
Traumad / Accident	arv / no. %	289 2.6	807 4.2	3 1.6	1099 3.6	5 a. 10 k.
Ainevahetushaigused / Metabolic disease	arv / no. %	596 5.4	1203 6.2	7 3.8	1806 5.9	6 a. 2 k.
Muud / Others	arv / no. %	1325 12.1	2686 13.9	49 26.9	4060 13.4	6 a. 2 k.
s.h. elusmüük incl. live sales	arv / no. %	170 1.6	430 2.2	12 6.6	612 2.0	5 a. 2 k.
Kokku Total		10944	19262	182	30388	6 a. 8 k.

24. Lehmade jagunemine vanuse järgi

No. of cows by breed and age groups

Vanus aastates Age (y)	EPK / ER		EMK / EB&W		EK / EN		Kokku / Total	
	arv no.	%	arv no.	%	arv no.	%	arv no.	%
<= 3	4235	10.6	9935	13.1	92	17.6	14262	12.3
4	6241	15.6	13247	17.5	66	12.6	19554	16.8
5	5706	14.3	11269	14.9	80	15.3	17055	14.7
6	5462	13.7	10204	13.5	88	16.9	15754	13.6
7	5497	13.8	9480	12.6	61	11.7	15038	13.0
8	5336	13.4	8342	11.0	44	8.4	13722	11.8
9	3487	8.7	5829	7.7	37	7.1	9353	8.0
10	2370	5.9	3940	5.2	27	5.2	6337	5.5
11	1037	2.6	2142	2.8	11	2.1	3190	2.7
>= 12	542	1.4	1286	1.7	16	3.1	1844	1.6
Kokku Total	39913	100.0	75674	100.0	522	100.0	116109	100.0

Keskmine vanus 5 a. 9 k.

Avg. age

25. Lehmade arv tõugude viisi maakondades*No. of cows of different breeds in counties*

Maakond County	Eesti punane / ER		Eesti mustakirju / EB&W		Eesti maakari / EN		Kokku Total
	arv / no.	%	arv / no.	%	arv / no.	%	
Harju	8	0.1	8373	99.7	17	0.2	8398
Hiiu	524	70.4	216	29.0	4	0.6	744
Ida-Viru	815	35.2	1496	64.6	4	0.2	2315
Jõgeva	8116	65.4	4301	34.6	1	0.0	12418
Järva	1566	8.9	16020	91.1	5	0.0	17591
Lääne	852	21.3	3142	78.5	9	0.2	4003
Lääne-Viru	1938	14.0	11276	81.4	85	0.6	13299
Põlva	2778	48.6	2926	51.3	4	0.1	5708
Pärnu	1949	13.9	11732	83.9	308	2.2	13989
Rapla	58	0.8	7611	98.8	28	0.4	7697
Saare	5244	87.9	673	11.3	46	0.8	5963
Tartu	4045	60.5	2633	39.4	5	0.1	6683
Valga	2674	75.1	889	24.9	1	0.0	3564
Viljandi	6692	73.3	2432	26.6	5	0.1	9129
Võru	2654	57.6	1954	42.4	0	0.0	4608
Kokku	39913	34.4	75674	65.2	522	0.4	116109

26. Karjade arv ning keskmine karja suurus maakondades*No. of herds and average herd size in counties*

Maakond / County	Karjade arv Herds			Keskmine karja suurus Average herd size		
	1995	1996	1997	1995	1996	1997
Harju	249	225	210	39.9	39.1	40.0
Hiiu	28	23	30	28.3	29.5	24.8
Ida-Viru	96	83	87	35.7	33.8	26.6
Jõgeva	286	263	240	44.5	48.2	51.7
Järva	247	221	218	68.6	78.3	80.7
Lääne	105	97	104	40.6	45.2	38.5
Lääne-Viru	185	172	184	77.6	80.5	72.3
Põlva	85	77	79	65.5	72.7	72.3
Pärnu	343	312	333	40.3	43.8	42.0
Rapla	274	229	241	27.4	31.1	31.9
Saare	267	246	220	23.4	24.5	27.1
Tartu	175	142	133	45.7	49.5	50.2
Valga	82	82	90	41.7	42.2	39.6
Viljandi	292	256	254	38.0	37.9	35.9
Võru	241	196	189	20.6	22.9	24.4
Eesti Estonia	2955	2624	2612	41.6	44.8	44.5

27. Toodang aastalehma kohta maakondades tõugude viisi

Annual productivity of Estonian dairy breeds in counties

Maakond County	Tõug Breed	Aasta lehma Cows	Piima kg Milk	Rasva % kg Fat		Valku % kg Protein		R+V kg F + P
Harju	EPK	8	4768	4.63	221	3.42	163	384
	EMK	8426	4287	4.17	179	3.09	133	311
	EK	16	4657	4.74	221	3.44	160	381
	Kokku	8450	4289	4.17	179	3.09	133	312
Hiiu	EPK	520	3182	4.43	141	3.12	99	240
	EMK	200	4361	4.29	187	3.02	132	319
	EK	4	4250	4.02	171	3.30	140	311
	Kokku	724	3513	4.38	154	3.09	108	262
Ida-Viru	EPK	784	3350	4.43	148	3.24	109	257
	EMK	1469	3746	4.21	158	3.09	116	274
	EK	3	2954	5.52	163	3.58	106	269
	Kokku	2255	3607	4.28	155	3.14	113	268
Jõgeva	EPK	7975	4000	4.36	174	3.28	131	306
	EMK	4148	5301	4.18	222	3.19	169	391
	EK	1	4223	4.35	184	3.34	141	325
	Kokku	12124	4445	4.29	191	3.25	144	335
Järva	EPK	1634	3658	4.41	161	3.27	120	281
	EMK	15804	5286	4.22	223	3.14	166	389
	EK	5	4383	4.86	213	3.36	147	360
	Kokku	17443	5133	4.23	217	3.15	162	379
Lääne	EPK	832	3528	4.64	164	3.24	114	278
	EMK	3127	3658	4.19	153	3.05	111	265
	EK	8	4061	4.67	190	3.39	138	327
	Kokku	3967	3632	4.28	156	3.09	112	268
Lääne-Viru	EPK	2073	4015	4.19	168	3.22	129	298
	EMK	11238	4766	4.11	196	3.09	147	343
	EK	86	3431	4.45	153	3.32	114	267
	Kokku	13397	4641	4.12	191	3.11	144	336
Põlva	EPK	2782	4478	4.37	196	3.27	146	342
	EMK	2741	5299	4.30	228	3.17	168	396
	EK	4	4595	4.90	225	3.60	165	390
	Kokku	5527	4885	4.33	212	3.22	157	369
Pärnu	EPK	1869	3901	4.22	165	3.21	125	290
	EMK	11371	4028	4.07	164	3.08	124	288
	EK	323	3353	4.58	154	3.28	110	264
	Kokku	13563	3994	4.10	164	3.10	124	288
Rapla	EPK	52	4938	4.28	211	3.27	161	373
	EMK	7341	4625	4.14	191	3.12	144	335
	EK	29	4069	4.68	190	3.45	140	331
	Kokku	7421	4625	4.14	191	3.12	144	336

Maakond County	Tõug Breed	Aasta- lehmi Cows	Piima kg Milk	Rasva % Fat	kg	Valku % Protein	kg	R+V kg F + P
Saare	EPK	5249	3664	4.26	156	3.20	117	273
	EMK	650	4357	4.18	182	3.09	135	317
	EK	44	3648	4.80	175	3.26	119	294
	Kokku	5943	3740	4.25	159	3.19	119	278
Tartu	EPK	4132	4376	4.34	190	3.22	141	331
	EMK	2645	4707	4.13	194	3.09	145	340
	EK	3	4815	4.98	240	3.50	169	408
	Kokku	6780	4505	4.25	192	3.17	143	334
Valga	EPK	2674	3506	4.29	150	3.12	109	260
	EMK	834	4323	4.21	182	3.07	133	315
	EK	1	5011	5.06	254	3.35	168	422
	Kokku	3509	3701	4.27	158	3.10	115	273
Viljandi	EPK	6875	3827	4.20	161	3.18	122	283
	EMK	2338	4728	4.10	194	3.10	147	340
	EK	6	4682	5.04	236	3.45	161	397
	Kokku	9219	4056	4.17	169	3.16	128	297
Võru	EPK	2661	3829	4.27	163	3.16	121	284
	EMK	1855	4770	4.13	197	3.08	147	344
	Kokku	4515	4216	4.20	177	3.12	132	309
Eesti Estonia	EPK	40118	3904	4.30	167	3.22	126	293
	EMK	74186	4665	4.16	194	3.11	145	339
	EK	535	3530	4.61	162	3.31	117	279
	Kokku	114838	4394	4.21	184	3.15	138	322

Vajalikud bakteripreparaadid kvaliteetse rohusööda saamiseks valmistab Teie tellimisel:

OÜ BIOSPEKTER,

Teaduse 4 Saku, EE3400, telef. 721 223, 721 079, fax 722 599

MÜGARBAKTER-PREPARAAT

liblikõieliste kultuuride efektiivseks kasvatamiseks

ida kitsehernele (galeega) *valgele mesikale*
lutsernile *ristikule*
hernele *põldoale*
nõiahambale

Pakendis üks hektarportsjon
Hind 68.- krooni (käibemaksuga)
Ettetellimine 1 nädal.

SILOMEISTER

preparaat kvaliteetse ja aktiivse silojuuretise valmistamiseks

Silomeister 1

Jahu kasutamisega 5-10 tonni märgsilo jaoks,
Hind 88.- krooni. (käibemaksuga)

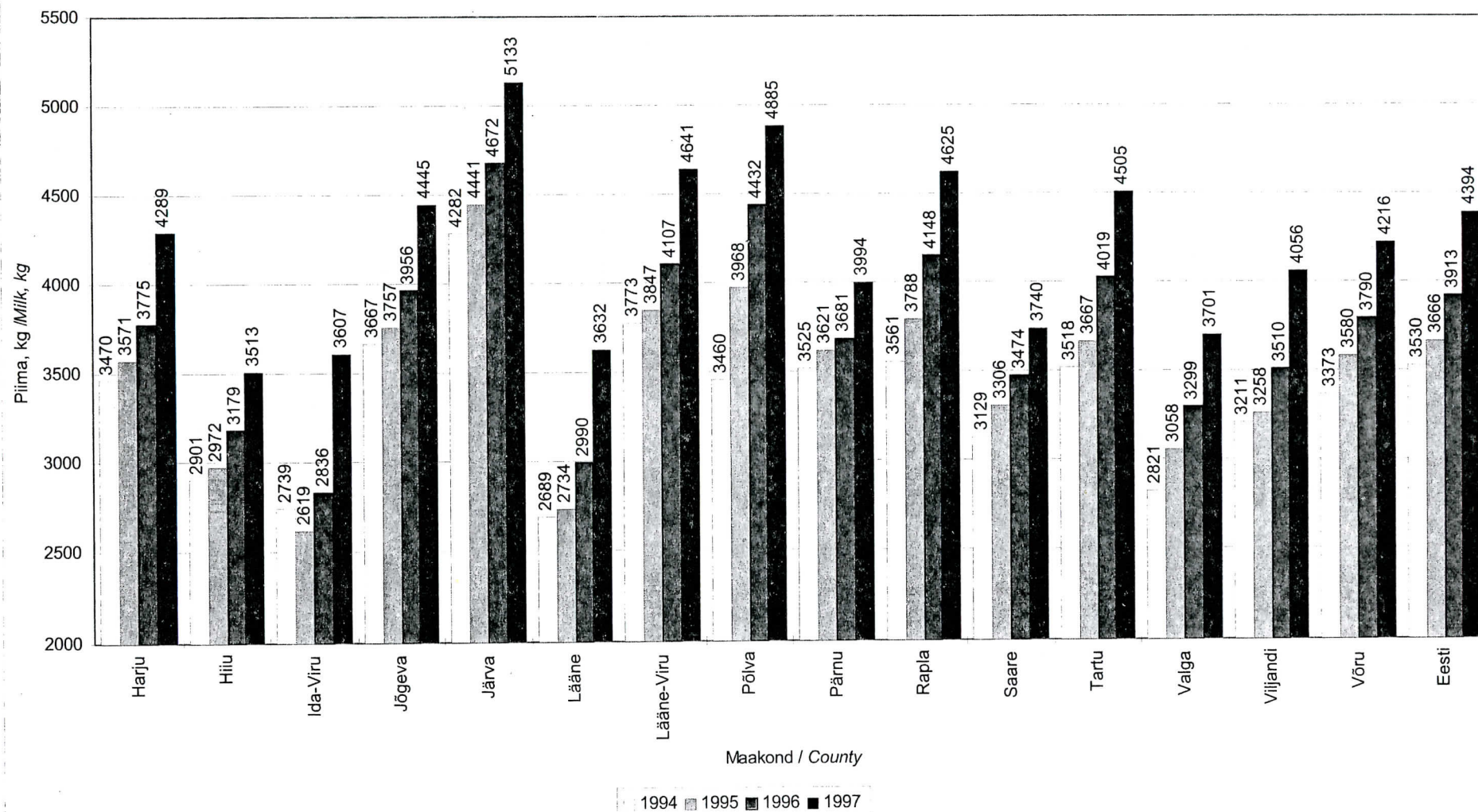
Silomeister 3

Vadaku või 2,5 kg lõssipulbri kasutamisega 20 tonni kõrreliste märg- või segudest valmistatud närbsilo jaoks. Eriti hea aeroobne stabiilsus tagatakse vähese koguse bensoehappe või silobeni lisamisega (vt. juhendil).
Hind 142.- krooni. (käibemaksuga)

Ettetellimine 1 nädal.

Võimalik tellida veel:

Kuressaare, Tallinna 61a, kpl. Agriksenter, telefon 54 473;
Viljandi, Raua 6, kpl. Mulgi Meier, telefon 49 245;
Võru, Tartu 35, kpl. Aed, telefon 23 481

29. 305 päeva laktatsiooni toodang maakondades tõugude viisi

305-d. lactation productivity in counties by breeds

Maakond County	Tõug breed	1. laktatsioon / 1st lact.							3. ja vanemad laktatsioonid / 3rd and older lact.						
		lehma cows	piima kg milk	rasva % fat	kg	% protein	kg	r+v kg f+p	lehma cows	piima kg milk	rasva % fat	kg	% protein	kg	r+v kg f+p
Harju	EPK	1	6212	5.33	331	3.31	206	537	4	4092	4.71	193	3.53	145	337
	EMK	1565	3764	4.15	156	3.02	114	270	4212	4284	4.13	177	3.10	133	310
	EK	5	4055	4.55	184	3.36	136	321	5	4118	4.46	200	3.53	145	345
	Kokku	1571	3767	4.16	157	3.02	114	270	4221	4283	4.13	177	3.10	133	310
Hiiu	EPK	80	2773	4.21	117	3.06	85	201	270	3170	4.36	138	3.14	100	238
	EMK	33	3531	4.36	154	2.99	106	260	111	4402	4.23	186	2.98	131	317
	EK	1	3996	3.65	146	2.96	118	264	3	3466	4.13	143	3.45	119	263
	Kokku	114	3003	4.25	128	3.03	91	219	384	3528	4.31	152	3.09	109	261
Ida-Viru	EPK	129	2622	4.27	112	3.15	83	195	440	3325	4.36	145	3.25	108	253
	EMK	251	3288	4.21	139	3.05	100	239	730	3695	4.13	153	3.09	114	267
	EK								2	2963	5.23	155	3.63	108	263
	Kokku	380	3062	4.23	129	3.08	94	224	1172	3555	4.22	150	3.15	112	262
Jõgeva	EPK	1455	3439	4.33	149	3.22	111	259	4127	3983	4.31	172	3.26	130	302
	EMK	867	4564	4.17	191	3.15	144	334	1757	5198	4.15	216	3.18	165	381
	Kokku	2322	3859	4.26	164	3.19	123	287	5884	4346	4.25	185	3.23	140	325
Järva	EPK	259	3128	4.28	134	3.17	99	233	845	3727	4.42	165	3.27	122	287
	EMK	3478	4599	4.27	196	3.11	143	339	6757	5322	4.23	225	3.12	166	392
	EK	1	3017	4.69	142	3.50	106	247	3	2730	5.22	143	3.37	92	235
	Kokku	3738	4497	4.27	192	3.11	140	332	7605	5144	4.25	219	3.14	161	380
Lääne	EPK	128	3066	4.53	139	3.21	98	237	437	3380	4.59	155	3.24	110	265
	EMK	506	3018	4.11	124	2.99	90	214	1478	3550	4.11	146	3.07	109	255
	EK	1	3440	4.94	170	3.43	118	288	2	3182	4.44	141	3.23	103	244
	Kokku	635	3028	4.20	127	3.03	92	219	1917	3511	4.21	148	3.11	109	257
Lääne-Viru	EPK	447	3584	4.10	147	3.13	112	259	973	4293	4.22	181	3.25	139	321
	EMK	2151	4237	4.09	173	3.06	130	303	5231	4813	4.02	194	3.08	148	342
	EK	19	3146	4.33	136	3.17	100	236	33	3341	4.62	154	3.35	112	266
	Kokku	2617	4117	4.09	168	3.07	126	295	6237	4724	4.05	192	3.10	147	338
Põlva	EPK	537	4011	4.34	174	3.29	132	306	1484	4355	4.34	189	3.26	142	332
	EMK	671	4703	4.33	203	3.15	148	352	1087	5168	4.31	223	3.12	161	384
	EK	1	3852	4.08	157	3.19	123	280							
	Kokku	1209	4395	4.33	190	3.21	141	331	2571	4699	4.33	203	3.20	150	354
Pärnu	EPK	327	3326	4.23	141	3.15	105	246	991	3969	4.22	167	3.19	127	294
	EMK	2121	3619	4.01	145	3.03	110	255	5403	4111	4.02	165	3.06	126	291
	EK	56	3135	4.45	139	3.16	99	239	153	3276	4.64	152	3.28	107	259
	Kokku	2504	3570	4.05	144	3.05	109	253	6547	4070	4.06	165	3.09	126	291
Rapla	EPK	6	3257	4.25	138	3.16	103	241	21	5253	4.35	229	3.25	171	400
	EMK	1340	3990	4.16	166	3.06	122	288	3483	4534	4.15	188	3.11	141	329
	EK	6	3287	4.74	156	3.37	111	266	11	4110	4.60	189	3.38	139	328
	Kokku	1352	3983	4.16	166	3.07	122	288	3515	4537	4.15	189	3.11	141	330
Saare	EPK	1191	3144	4.21	132	3.15	99	231	2295	3731	4.23	158	3.23	121	278
	EMK	103	3711	4.21	156	3.07	114	270	300	4369	4.15	181	3.12	136	318
	EK	9	3045	4.93	150	3.31	101	251	19	3818	4.80	183	3.35	128	311
	Kokku	1303	3188	4.21	134	3.14	100	234	2614	3805	4.22	161	3.22	122	283
Tartu	EPK	695	3749	4.30	161	3.20	120	281	2066	4490	4.25	191	3.21	144	335
	EMK	503	4097	3.99	164	3.03	124	288	1244	4785	4.05	194	3.08	147	341
	EK								2	4733	4.96	235	3.69	175	410
	Kokku	1198	3895	4.16	162	3.12	122	284	3312	4601	4.17	192	3.16	145	337
Valga	EPK	485	2974	4.13	123	3.04	90	213	1330	3436	4.29	147	3.12	107	255
	EMK	200	3778	4.22	159	2.98	113	272	344	4253	4.22	180	3.06	130	310
	Kokku	685	3209	4.16	133	3.02	97	230	1674	3604	4.27	154	3.11	112	266
Viljandi	EPK	1182	3297	4.15	137	3.12	103	240	3319	3814	4.20	160	3.19	122	282
	EMK	422	4212	4.10	173	3.08	130	302	1085	4621	4.12	190	3.09	143	333
	EK	3	2987	5.35	160	3.45	103	263	2	4914	4.29	211	3.48	171	382
	Kokku	1607	3537	4.14	146	3.11	110	256	4406	4014	4.17	167	3.16	127	294
Võru	EPK	312	3402	4.27	145	3.13	106	251	1520	3738	4.27	160	3.16	118	278
	EMK	304	4151	4.13	172	3.05	127	298	946	4809	4.16	200	3.07	147	348
	Kokku	616	3772	4.20	158	3.09	116	274	2466	4149	4.22	175	3.12	129	305

30. Lehmade vanus esimesel poegimisel

30. Eelmise aasta vanuse poegimise...

		Age at 1st calving						
Maakond County		Esimese poegimise vanus kuudes / Age at first calving, months						Keskmine Avg.
		...25	26-27	28-29	30-31	32-33	34...	
Harju	lehma / cows	147	143	304	334	303	758	34.7
	%	7.4	7.2	15.3	16.8	15.2	38.1	
Hiiu	lehma / cows	15	13	12	20	20	83	34.7
	%	9.2	8.0	7.4	12.3	12.3	50.8	
Ida-Viru	lehma / cows	41	46	50	57	55	251	34.3
	%	8.2	9.2	10.0	11.4	11.0	50.2	
Jõgeva	lehma / cows	401	478	484	398	395	799	31.1
	%	13.6	16.2	16.4	13.4	13.4	27.0	
Järva	lehma / cows	371	748	876	829	647	1222	31.2
	%	7.9	15.9	18.7	17.7	13.8	26.0	
Lääne	lehma / cows	88	67	74	84	100	571	35.1
	%	8.9	6.8	7.5	8.5	10.2	58.1	
Lääne-Viru	lehma / cows	225	458	603	586	497	1138	32.8
	%	6.4	13.1	17.2	16.7	14.2	32.4	
Põlva	lehma / cows	225	253	208	169	166	328	30.6
	%	16.7	18.8	15.4	12.5	12.3	24.3	
Pärnu	lehma / cows	203	255	414	450	494	1355	34.7
	%	6.4	8.0	13.1	14.2	15.6	42.7	
Rapla	lehma / cows	274	213	253	223	194	695	32.4
	%	14.8	11.5	13.7	12.0	10.5	37.5	
Saare	lehma / cows	141	115	152	195	240	676	33.6
	%	9.3	7.6	10.0	12.8	15.8	44.5	
Tartu	lehma / cows	302	276	323	225	177	419	29.9
	%	17.5	16.0	18.8	13.1	10.3	24.3	
Valga	lehma / cows	104	124	187	193	104	158	31.2
	%	12.0	14.3	21.4	22.1	12.0	18.2	
Viljandi	lehma / cows	177	237	258	252	245	874	33.4
	%	8.7	11.6	12.6	12.3	12.0	42.8	
Võru	lehma / cows	160	139	180	193	114	304	31.6
	%	14.7	12.8	16.5	17.7	10.5	27.8	
Tõud:								
EPK ER	lehma / cows	784	903	1179	1307	1269	3319	32.8
	%	8.9	10.3	13.5	14.9	14.5	37.9	
EMK EB&W	lehma / cows	2062	2641	3179	2888	2463	6282	32.4
	%	10.6	13.5	16.3	14.8	12.6	32.2	
EK EN	lehma / cows	28	21	20	13	19	30	31.5
	%	21.4	16.0	15.3	9.9	14.5	22.9	
Tõud kokku All breeds	lehma / cows	2874	3565	4378	4208	3751	9631	32.5
	%	10.1	12.5	15.5	14.8	13.2	33.9	

31. Lehmade vanus maakondades

Avg. age of cows in counties

Maakond County	Eesti punane ER	Eesti mustakirju EB&W	Eesti maakari EN	Keskmine Avg
Harju	5 a. 3 k.	6 a. 0 k.	4 a.10 k.	6 a. 0 k.
Hiiu	6 a. 1 k.	5 a. 9 k.	4 a.11 k.	6 a. 0 k.
Ida-Viru	6 a. 2 k.	6 a. 2 k.	5 a. 3 k.	6 a. 2 k.
Jõgeva	5 a.11 k.	5 a. 3 k.	4 a. 9 k.	5 a. 8 k.
Järva	6 a. 5 k.	5 a. 5 k.	6 a. 7 k.	5 a. 6 k.
Lääne	6 a. 1 k.	6 a. 0 k.	4 a. 9 k.	6 a. 0 k.
Lääne-Viru	5 a. 9 k.	5 a. 8 k.	5 a. 4 k.	5 a. 8 k.
Põlva	5 a. 9 k.	5 a. 2 k.	5 a. 3 k.	5 a. 6 k.
Pärnu	6 a. 2 k.	5 a.11 k.	6 a. 0 k.	5 a.11 k.
Rapla	5 a. 2 k.	5 a. 8 k.	5 a.10 k.	5 a. 8 k.
Saare	5 a. 7 k.	5 a.10 k.	4 a. 7 k.	5 a. 7 k.
Tartu	5 a.10 k.	5 a. 8 k.	3 a.10 k.	5 a. 9 k.
Valga	5 a.10 k.	5 a. 4 k.	5 a. 5 k.	5 a. 9 k.
Viljandi	5 a.11 k.	5 a. 8 k.	5 a. 2 k.	5 a.10 k.
Võru	6 a. 3 k.	5 a. 9 k.	—	6 a. 1 k.

KÕIK SÖÖTADEST!

Vastavalt Teie vajadustele valmistame:

- ✓ jõusöödad
- ✓ kontsentraadid
- ✓ söötade lisandid

Valga
AS Valga TERKO

Vabaduse 38
EE2500 VALGA
Tel. (276) 40 136
Fax (276) 40 156

32. Suurima 305 päeva laktatsiooni piima rasva- ja valgutoodanguga lehmad*Top cows ranked by 305-d. lactation fat and protein productivity***Eesti punane / Estonian Red**

Jrk. nr.	Inv.nr Id. No.	Omanik, maakond Owner, County	Lakt nr. Lact.no.	305 päeva lakt. tood. / 305-d. lact. yield					
				piima / milk kg	rasva / fat %	kg	valku / protein %	kg	r + v / f+p kg
1.	30	Põlva POÜ, Põlva	5	11671	4,40	513	3,28	383	896
2.	714	Põlva POÜ, Põlva	3	10002	4,64	465	3,37	337	801
3.	1	Arvo Veidenberg, Viljandi	4	10015	4,52	452	3,42	343	795
4.	657	Põlva POÜ, Põlva	3	9745	4,66	455	3,44	336	790
5.	219	Põlva POÜ, Põlva	5	9937	4,64	462	3,28	326	788
6.	4471	Põlva POÜ, Põlva	6	10010	4,62	463	3,23	324	786
7.	565	Põlva POÜ, Põlva	3	10404	4,19	436	3,26	339	775
8.	209	Põlva POÜ, Põlva	5	9703	4,59	446	3,30	321	766
9.	887	Melmilk OÜ, Tartu	3	8768	5,45	478	3,22	283	760
10.	422	Põlva POÜ, Põlva	4	10611	3,99	424	3,15	334	758
11.	5181	Melmilk OÜ, Tartu	5	9282	5,21	484	2,92	271	755
12.	4444	Põlva POÜ, Põlva	6	8786	5,08	447	3,38	297	743
13.	261	Põlva POÜ, Põlva	5	9925	4,24	421	3,21	318	739
14.	37	Melmilk OÜ, Tartu	5	8470	5,51	466	3,18	270	736
15.	240	Melmilk OÜ, Tartu	4	10257	4,39	450	2,78	285	735
16.	406	Põlva POÜ, Põlva	3	10782	3,75	405	3,05	329	733
17.	72	Põlva POÜ, Põlva	5	8801	4,74	417	3,56	313	730
18.	378	Põlva POÜ, Põlva	4	10320	3,80	392	3,26	336	728
19.	401	Astrida Tint, Viljandi	3	9033	4,94	446	3,11	281	727
20.	727	Põlva POÜ, Põlva	3	9890	4,02	397	3,31	327	724
21.	50	Melmilk OÜ, Tartu	5	8659	4,82	417	3,42	296	713
22.	917	Põlva POÜ, Põlva	2	9309	4,22	393	3,39	316	709
23.	385	Põlva POÜ, Põlva	4	9447	4,17	394	3,32	314	708
24.	425	Põlva POÜ, Põlva	4	9247	4,33	400	3,32	307	707
25.	760	Põlva POÜ, Põlva	3	9262	4,60	426	3,04	282	707

Eesti mustakirju / Estonian B&W

Jrk. nr.	Inv.nr Id. No.	Omanik, maakond Owner, County	Lakt nr. Lact.no.	305 päeva lakt. tood. / 305-d. lact. yield					
				piima / milk kg	rasva / fat %	kg	valku / protein %	kg	r + v / f+p kg
1.	5032	Anne Raadik, Viljandi	4	11475	4,48	515	3,40	390	905
2.	4797	Piistaoja KJ, Pärnu	6	9268	5,86	543	3,77	349	892
3.	3514	Estonia OÜ, Järva	2	9914	5,51	546	3,48	345	891
4.	5618	Väätsa Agro OÜ, Järva	2	9731	6,04	587	3,04	295	883
5.	5376	Estonia OÜ, Järva	6	10885	4,71	512	3,08	336	848

6.	3263	Estonia OÜ, Järva	4	9851	5,26	518	3,34	329	847
7.	7835	Põlva POÜ, Põlva	3	11173	4,57	510	3,00	335	845
8.	301	Estonia OÜ, Järva	3	9845	5,23	510	3,41	332	842
9.	1813	Toomas Piir, Viljandi	4	9755	5,35	522	3,13	306	827
10.	3798	Estonia OÜ, Järva	3	9815	5,39	529	3,03	297	826
11.	7585	Põlva POÜ, Põlva	3	10090	4,91	496	3,19	322	818
12.	7684	Põlva POÜ, Põlva	3	9749	4,93	481	3,41	332	813
13.	2672	Väätša Agro OÜ, Järva	7	8049	6,58	530	3,50	281	811
14.	7786	Põlva POÜ, Põlva	3	10105	4,76	481	3,24	328	809
15.	5012	Piistaoja KJ, Pärnu	6	11475	3,88	445	3,11	357	802
16.	1619	Vello Raadik, Rapla	5	10105	4,96	502	2,95	299	800
17.	94	Väätša Agro OÜ, Järva	6	9132	5,39	493	3,34	305	798
18.	7430	Põlva POÜ, Põlva	4	10032	4,67	468	3,29	330	798
19.	7774	Põlva POÜ, Põlva	2	9643	5,01	483	3,24	312	796
20.	2583	Estonia OÜ, Järva	4	9692	5,15	499	3,04	295	794
21.	3492	Anne Viirma, L.-Viru	6	9212	5,34	492	3,27	302	793
22.	4931	Põlva POÜ, Põlva	3	9576	4,81	460	3,38	324	785
23.	2662	Väätša Agro OÜ, Järva	4	9137	5,34	488	3,26	298	785
24.	3690	Elve Petrovits, L.-Viru	4	9695	5,05	489	3,00	291	781
25.	7229	Põlva POÜ, Põlva	5	9175	5,26	483	3,25	299	781

Eesti maakari / Estonian Native

Jrk. nr.	Inv.nr Id. No.	Omanik, maakond Owner, County	Lakt nr. Lact.no.	305 päeva lakt. tood. / 305-d. lact. yield					
				piima / milk kg	rasva / fat %	kg	valku / protein %	kg	r + v / f + p kg
1.	103	Hillar Puur, Viljandi	3	8017	4,24	340	3,42	274	614
2.	116	Janno Pitk, Harju	2	6783	4,91	333	3,19	216	549
3.	6440	Laine Kallaste, Pärnu	4	5194	5,75	298	3,55	184	483
4.	188	Mati Sinijärv, Põlva	2	5395	5,03	271	3,82	206	478
5.	8527	Sarapiku Piim, L.-Viru	5	5823	4,94	287	3,15	183	471
6.	70	Kaarel Voitk, Tartu	3	4941	5,16	255	3,89	192	448
7.	102	Endel Lauri, Rapla	2	5902	4,31	254	3,25	192	446
8.	4652	Pilvi Raamat, Saare	5	6062	3,90	236	3,36	204	440
9.	9	Krista Kuusik, Pärnu	2	5380	5,18	279	2,99	161	440
10.	6598	Vaike Jõemetsa, Pärnu	3	4852	5,20	252	3,63	176	429
11.	124	Janno Pitk, Harju	1	5393	4,60	248	3,24	175	423
12.	30	Malle Reimann, L.-Viru	3	4694	5,51	259	3,41	160	419
13.	33	Harri Smitt, Rapla	4	4961	4,82	239	3,56	177	416
14.	97	Olev Vahenurm, Pärnu	1	5980	3,85	230	3,08	184	414
15.	2470	Ilme Enno, Pärnu	5	5890	3,62	213	3,35	198	411

33. Suurima eluea piimatoodanguga lehmad läbi aegade

Best lifetime production cows

Jrk. nr.	Inv.nr Id. No.	Nimi Name	Omanik, maakond Owner, county	Sünni- aeg Date of birth	Piima kg Milk	Rasva % Fat	Karjast väljaminek Culling date
-------------	-------------------	--------------	----------------------------------	--------------------------------	---------------------	-------------------	---------------------------------------

Eesti punane *Estonian Red*

1.	6641	Noorik	Estonia OÜ, Järva	04.02.61	93787	3.97	3727	31.01.80
2.	248	Paavik	Udeva sov., Järva	20.10.47	87676	4.10	3593	03.06.67
3.	104	Tuka	Pajusi kolh., Jõgeva	05.08.70	85440	4.03	3444	23.01.85
4.	2677		Kungla kolh., Jõgeva	15.05.74	85241	3.88	3308	01.06.91
5.	3440	Kadris	Ülenurme ÖKM, Tartu	01.07.74	83753	4.05	3391	06.11.92
6.	4698	Meeli	Sangaste kolh., Valga	01.06.63	81234	3.81	3093	teadmata
7.	7541		Vambola kolh., Viljandi	02.02.78	80773	4.14	3343	02.10.91
8.	7007	Kaali	Estonia OÜ, Järva	04.07.81	79420	4.05	3213	13.11.95
9.	346	Tonna	Udeva sov., Järva	21.03.61	79183	3.96	3136	teadmata
10.	9021	Arge	Võhma kolh., Viljandi	14.03.74	78790	4.34	3421	10.06.87

Eesti mustakirju *Estonian B&W*

1.	189	Eta	Estonia OÜ, Järva	09.05.79	129648	4.20	5444	28.01.97
2.	353	Nääpsu	Piistaoja VKJ, Pärnu	10.11.83	107708	4.08	4392	23.07.95
3.	1462	Mirvik	Estonia OÜ, Järva	11.04.61	106016	3.91	4143	30.06.77
4.	949	Loodus	Estonia OÜ, Järva	09.08.79	104887	4.01	4202	30.12.92
5.	8	Nelta	Piistaoja VKJ, Pärnu	14.01.81	103641	4.47	4635	25.01.93
6.	978	Liisu	Estonia OÜ, Järva	24.10.79	98046	4.03	3954	15.10.93
7.	285	Viiu	Estonia OÜ, Järva	08.06.82	94374	3.69	3485	31.08.94
8.	2055	Lesti	Estonia OÜ, Järva	03.02.83	94065	4.18	3930	03.09.96
9.	964	Leinu	Estonia OÜ, Järva	24.09.79	91844	4.53	4160	02.08.93
10.	1068	Laiki	Estonia OÜ, Järva	06.09.59	91565	4.02	3679	25.10.77

Eesti maakari *Estonian native*

1.	3978	Looni	Vahenurme kolh., Pärnu	20.01.78	60941	4.12	2511	05.10.89
2.	9239	Patra	Karu OÜ, Pärnu	26.02.76	58098	4.38	2547	11.05.92
3.	1834	Hiisi	Vahenurme kolh., Pärnu	01.12.74	57807	4.14	2396	22.12.88
4.	2557	Mirdi	Valentin Sooberg, Pärnu	06.02.82	57310	4.94	2833	karjas
5.	4712	Hiila	Päriveri sov., Pärnu	21.11.68	56205	4.47	2511	20.01.84
6.	3952	Koi	Vahenurme kolh., Pärnu	01.01.78	55204	4.42	2442	25.09.90
7.	2037		Vahenurme kolh., Pärnu	08.04.69	55081	5.45	3003	15.10.84
8.	7651	Mäke	Päriveri sov., Pärnu	06.04.73	54492	3.92	2137	14.04.88
9.	9784	Nirk	Vändra KS, Pärnu	28.02.77	53349	4.50	2401	21.11.90
10.	7585	Maasik	Päriveri sov., Pärnu	11.03.73	51386	3.92	2010	24.06.87

34. Parimad jõudluskontrollikarjad piimatoodangu järgi

Best dairy herds in milk recording

Karja suurus 3...7 lehma / Herd size 3...7 cows

Jrk. nr.	Omanik Owner	Maakond County	Tõug Breed	Aasta- lehmi Cows	Toodang aastalehma kohta / Prod. per cow					
					piima / milk kg	rasva / fat %	kg	valku / protein %	kg	r+v / f+p kg
1.	Vello Kivistik	Harju	EMK	5	7947	4.49	357	3.19	253	610
2.	Vello Raadik	Rapla	EMK	5	7818	4.62	361	3.16	247	608
3.	Erich Raud	Rapla	EMK	4	7759	3.92	304	3.11	241	545
4.	Toomas Rüütel	Järva	EMK	3	7659	4.57	350	3.13	240	590
5.	Vaike Lage	Harju	EMK	4	7564	4.20	317	3.12	236	554
6.	Viive Pähn	Võru	EPK	1	7930	4.73	375	3.42	272	647
			EMK	3	7394	4.58	338	3.33	247	585
			Kokku	4	7501	4.61	345	3.35	252	597
7.	Vaike Käo	Põlva	EPK	2	6144	3.82	235	3.1	190	425
			EMK	1	8448	4.25	359	3.25	275	633
			Kokku	3	7438	4.09	305	3.20	238	542
8.	Ia Vilibert	Rapla	EPK	3	7476	3.84	287	3.24	242	529
			EMK	3	7379	4.20	310	3.13	231	541
			Kokku	6	7426	4.02	298	3.19	237	535
9.	Juhan Tiitus	Pärnu	EMK	4	7330	4.28	313	3.05	224	537
10.	Ilme Sarjas	Jõgeva	EPK	4	7176	4.23	304	3.15	226	530
			EMK	1	7915	3.61	286	2.97	235	521
			Kokku	5	7305	4.11	301	3.12	228	528
11.	Kaie Tooming	Viljandi	EPK	1	8715	3.77	328	3.2	279	607
			EMK	5	7015	3.72	261	2.93	205	466
			Kokku	6	7289	3.73	272	2.98	217	489
12.	Jaanus Jürgenson	Harju	EMK	5	7286	4.47	326	2.97	216	542
13.	Johan Haas	Pärnu	EMK	3	7266	3.96	288	3.01	219	507
14.	Liivi Rannaäär	Saare	EPK	1	7755	4.15	322	3.13	243	565
			EMK	2	7023	4.88	343	3.15	221	564
			Kokku	3	7252	4.64	336	3.15	228	564
15.	Ilmar Korbun	Valga	EMK	3	7248	4.4	319	3.22	234	553

Karja suurus 8...20 lehma / Herd size 8...20 cows

Jrk. nr.	Omanik Owner	Maakond County	Tõug Breed	Aasta- lehmi Cows	Toodang aastalehma kohta / Prod. per cow					
					piima / milk kg	rasva / fat %	kg	valku / protein %	kg	r+v / f+p kg
1.	Ants Kuldma	Rapla	EMK	13	8540	3.75	320	3.06	261	581
2.	Elve Petrovits	Lääne- Viru	EMK	8	8336	4.34	362	3.26	272	634
3.	Aino Piir	Viljandi	EPK	2	8228	5.25	432	3.15	259	691
			EMK	6	7994	4.58	366	3.08	247	612
			Kokku	8	8060	4.77	384	3.10	250	635
4.	Aasa Meier	Võru	EPK	4	8073	4.06	328	3.12	252	579
			EMK	8	7932	4.26	338	2.97	235	573
			Kokku	12	7976	4.19	335	3.02	240	575
5.	Silvi Pallon	Viljandi	EMK	15	7921	4.13	327	3.04	240	568
6.	Uno Aus	Järva	EMK	11	7915	4.44	351	3.22	255	606

7.	Tiina Kaseorg	Rapla	EPK	1	7088	4.14	293	3.20	227	520
			EMK	10	7962	4.07	324	3.29	262	585
			Kokku	11	7882	4.07	321	3.28	259	580
8.	Jaan Põldre	Rapla	EMK	10	7844	4.09	320	3.17	249	569
9.	Ülle Talv	Tartu	EPK	1	8562	4.54	389	3.20	274	663
			EMK	7	7628	4.05	309	2.97	227	536
			Kokku	8	7746	4.12	319	3.00	233	552
10.	Sirje Kornel	Lääne-Viru	EMK	10	7745	4.15	322	3.15	244	566
11.	Enno Kõrtsini	Rapla	EMK	15	7564	4.08	308	3.09	234	542
12.	Jaan Sildoja	Rapla	EMK	14	7543	4.03	304	3.13	236	540
13.	Evi Allingu	Jõgeva	EMK	17	7534	4.12	310	3.15	237	547
14.	Anne Viirma	Lääne-Viru	EMK	16	7463	4.38	327	3.25	243	569
15.	Enn Rosenthal	Rapla	EMK	8	7379	3.95	291	3.09	228	519

Karja suurus 21...50 lehma *Herd size 21...50 cows*

Jrk. nr.	Omanik Owner	Maakond County	Tõug Breed	Aasta- lehmi Cows	Toodang aastalehma kohta / <i>Prod. per cow</i>					
					piima / <i>milk</i> kg	rasva / <i>fat</i> %	kg	valku / <i>protein</i> %	kg	r+v / <i>f+p</i> kg
1.	Kalju Miklas	Rapla	EMK	24	8153	3.78	308	3.14	256	564
2.	Einar Villems	Viljandi	EPK	1	6423	3.44	221	3.33	214	435
			EMK	21	7831	3.77	295	3.20	250	546
			Kokku	22	7767	3.76	292	3.20	249	541
3.	Lea Puur	Viljandi	EPK	11	7731	4.45	344	3.18	245	590
			EMK	13	7955	4.21	335	3.22	256	591
			EK	3	6676	4.96	331	3.47	232	563
			Kokku	27	7734	4.37	338	3.22	249	588
4.	Jaan Ploompuu	Jõgeva	EMK	23	7616	3.85	293	3.24	246	540
5.	Ants Pihlakas	Harju	EMK	48	7432	3.99	297	3.24	241	537
6.	Tõnu Ermas	Harju	EPK	1	6586	5.34	352	3.33	219	571
			EMK	27	7274	4.03	293	3.24	236	529
			Kokku	28	7250	4.07	295	3.24	235	530
7.	Sulev Trahv	Valga	EPK	12	6916	3.6	249	3.09	214	463
			EMK	15	7479	3.69	276	3.03	227	502
			Kokku		7231	3.65	264	3.06	221	485
8.	Anton Peek	Viljandi	EPK	21	6971	4.09	285	3.16	220	505
			EMK	19	7441	4.12	307	3.12	232	539
			Kokku	40	7197	4.10	295	3.14	226	521
9.	Vello Eensalu	Harju	EMK	24	7086	4.30	305	3.11	220	525
10.	Arvo Veidenberg	Viljandi	EPK	1	5964	4.13	246	3.25	194	440
			EMK	29	7099	4.06	288	3.25	231	519
			Kokku	30	7060	4.06	287	3.25	230	516
11.	Toivo Kens	Jõgeva	EPK	15	6612	4.22	279	3.39	224	503
			EMK	7	7396	4.13	305	3.22	238	544
			Kokku	22	6849	4.19	287	3.33	228	515
12.	Rein Pöder	Võru	EPK	7	6341	4.21	267	3.36	213	480
			EMK	14	6534	4.13	270	3.24	212	482
			Kokku	21	6468	4.15	269	3.28	212	481
13.	Allan Ilisson	Valga	EPK	12	6386	4.37	279	3.25	207	486
			EMK	8	6579	3.99	263	3.02	199	461
			Kokku	20	6459	4.22	273	3.16	204	477

14.	Helin Pöldve	Harju	EMK	48	6333	4.20	266	3.12	197	463
15.	Väino Vesker	Pärnu	EPK	1	3598	4.07	146	3.34	120	267
			EMK	19	6477	3.77	244	3.14	203	447
			Kokku	21	6275	3.78	237	3.15	197	435

Karja suurus 51...100 lehma *Herd size 51...100 cows*

Jrk. nr.	Omanik Owner	Maakond County	Tõug Breed	Aasta- lehmi Cows	Toodang aastalehma kohta / Prod. per cow					
					piima / milk kg	rasva / fat % kg		valku / protein % kg		r+v / f+p kg
1.	Andres Tamme Soone t.	Tartu	EMK	55	7783	4.00	311	3.01	235	547
2.	Anne Raadik	Viljandi	EPK	11	6770	4.39	297	3.21	217	514
			EMK	43	7733	4.23	327	3.16	245	572
			Kokku	54	7533	4.26	321	3.17	239	560
3.	Rein Loo	Rapla	EMK	52	6785	4.40	299	3.12	212	511
4.	Illis-Landbrot AS	Tartu	EMK	80	6251	4.18	262	3.05	191	452
5.	Tihemetsa Tehnikum	Pärnu	EMK	67	6246	4.04	252	3.15	197	449
6.	Jaak Kärt	Järva	EPK	7	5378	4,00	215	3,34	180	395
			EMK	67	6336	3,97	251	3,14	199	451
			Kokku	75	6243	3.97	248	3.16	197	446
7.	Raivo Musting	Põlva	EMK	62	5866	4.23	248	3.30	194	442
8.	Reino Talu	Rapla	EMK	63	5558	3.91	217	3.17	176	394
9.	Lembit Soots	Viljandi	EMK	51	5467	3.75	205	3.20	175	380
10.	Sikkani-Pendri Talu	Lääne- Viru	EMK	89	5311	4.00	213	3.06	163	375
11.	Termeco AS	Tartu	EPK	38	4821	4.42	213	3.33	161	374
			EMK	50	5330	4.01	213	3.12	166	380
			Kokku	88	5110	4.17	213	3.21	164	377
12.	Revino OÜ	Ida-Viru	EMK	68	5081	4.44	226	3.19	162	388
13.	Koidu Piim OÜ	Viljandi	EPK	71	5056	3.93	198	3.09	156	355
14.	Ageri Ühistu	Järva	EMK	94	5012	4.11	206	3.10	155	361
15.	Raivo Simson	Järva	EPK	2	4917	4.13	203	3.38	166	369

Karja suurus üle 100 lehma *Herd size over 100 cows*

Jrk. nr.	Omanik Owner	Maakond County	Tõug Breed	Aasta- lehmi Cows	Toodang aastalehma kohta / Prod. per cow					
					piima / milk		rasva / fat		valku / protein	
				kg	%	kg	%	kg	kg	
1.	Maasikamäe AS	Lääne-Viru	EPK	1	6658	3,82	254	3,50	233	487
			EMK	107	7831	4,00	313	3,13	246	559
			Kokku	108	7830	4.00	313	3.13	245	558
2.	Põlva POÜ	Põlva	EPK	372	6995	4,24	297	3,37	236	534
			EMK	530	7551	4,39	331	3,29	249	581
			Kokku	902	7322	4.33	317	3.32	243	560
3.	Piistaoja KJ SA	Pärnu	EMK	250	7216	4.11	297	3.18	230	527
4.	Estonia OÜ	Järva	EPK	8	7000	3,93	275	3,16	221	496
			EMK	1930	7024	4,09	287	3,20	225	513
			Kokku	1938	7024	4.09	287	3.20	225	512
5.	Selja OÜ	Pärnu	EMK	637	6619	4,22	279	3,12	207	487
			EK	7	3993	4,98	199	3,50	140	339
			Kokku	644	6592	4.22	278	3.12	206	484
6.	Väätsa Agro OÜ	Järva	EMK	1806	6526	4.37	285	3.19	208	493

7.	Õrne Talu	Jõgeva	EPK	16	5980	4,34	260	3,31	198	458
			EMK	722	6456	4,20	271	3,24	209	481
			Kokku	738	6446	4.20	271	3.24	209	480
8.	Melmilk OÜ	Tartu	EPK	342	6427	4.22	271	3.31	212	484
9.	Arkna KJ	Lääne-Viru	EMK	133	6065	3.89	236	3.1	188	424
10.	Aico Agro AS	Lääne-Viru	EMK	396	5957	4.48	267	3.08	183	450
11.	Sarapiku Piim OÜ	Lääne-Viru	EPK	60	5660	4,18	236	3,29	188	426
			EMK	99	6135	3,93	241	3,06	189	431
			EK	5	5175	4,40	228	3,16	163	391
			Kokku	164	5933	4.03	239	3.14	186	425
12.	Diner AS	Lääne-Viru	EMK	131	5878	4.02	236	3.08	181	417
13.	Risti AS	Järva	EMK	251	5847	4.37	256	3.17	185	441
14.	Müüriku Farmer OÜ	Lääne-Viru	EPK	3	5601	5,34	299	3,29	184	484
			EMK	341	5779	4,70	272	3,21	186	458
			Kokku	344	5777	4.71	272	3.21	185	457
15.	Allafar OÜ	Viljandi	EPK	121	5732	4.11	235	3.23	185	421
16.	Kelko OÜ	Rapla	EMK	291	5729	4.40	252	3.11	178	430
17.	Raiste Ühistu	Võru	EPK	68	5617	4,33	243	3,23	181	424
			EMK	89	5782	4,42	256	3,20	185	442
			Kokku	157	5710	4.38	250	3.21	183	433
18.	Adavere Agro AS	Jõgeva	EPK	171	5250	4,22	221	3,31	174	396
			EMK	564	5825	4,15	242	3,28	192	435
			Kokku	735	5691	4.17	237	3.29	187	424
19.	Kadila POÜ	Lääne-Viru	EPK	31	4674	4,37	204	3,32	157	364
			EMK	190	5772	4,07	235	3,09	178	414
			Kokku	222	5616	4.10	230	3.11	175	405
20.	Haage Suurtalu	Tartu	EPK	221	5608	4.41	247	3.24	182	429
21.	Vagula Ühistu	Võru	EPK	18	5099	4,62	235	3,24	165	401
			EMK	159	5612	4,49	252	3,10	175	427
			Kokku	177	5560	4.50	250	3.11	173	424
22.	Piira Talu OÜ	Lääne-Viru	EMK	103	5546	3.82	212	3.07	170	382
23.	Aravete OÜ	Järva	EMK	2147	5540	4.35	241	3.15	175	416
24.	Kavari ST OÜ	Pärnu	EMK	182	5460	4.09	223	3.18	174	397
25.	Torma POÜ	Jõgeva	EPK	232	4820	4,23	204	3,25	157	361
			EMK	260	6022	4,03	243	3,11	188	431
			Kokku	492	5455	4.11	224	3.17	173	397
26.	Roodevälja Uustalu OÜ	Lääne-Viru	EMK	105	5442	4.11	224	3.19	174	398
27.	Vaeküla Suurtalu OÜ	Lääne-Viru	EMK	346	5432	3.86	210	3.03	164	374
28.	Merike Tigavas	Järva	EMK	198	5414	4.07	220	3.23	175	395
29.	Paistevälja OÜ	Järva	EMK	430	5412	4.18	226	3.05	165	391
30.	Pakar AS	Harju	EMK	350	5404	4.38	237	3.14	170	406
31.	Rakvere PMT	Lääne-Viru	EPK	2	4722	3,96	188	3,07	146	334
			EMK	408	5382	3,90	210	2,99	162	372
			Kokku	410	5379	3.90	210	2.99	161	370
32.	Kisuvete PTÜ	Lääne-Viru	EMK	136	5338	3.81	204	3.03	162	365
33.	Männiku OÜ	Tartu	EPK	116	5259	4,50	237	3,29	174	411
			EMK	33	5618	4,17	234	3,10	175	411
			Kokku	149	5338	4.42	236	3.24	173	409
34.	Tavex AS	Rapla	EMK	175	5325	3.95	210	3.17	169	379
35.	Avo Kruusla	Põlva	EPK	191	5141	3,89	200	3,24	167	368
			EMK	39	6089	3,82	232	3,10	190	425
			Kokku	230	5304	3.88	206	3.21	170	376

Geneetiline hindamine 1997. a.

BLUP-loomamudeli tingimused veiste aretusväärtuse hindamisel
IV kv 1997.a.

Tõud	Eesti punane, eesti mustakirju				
Hinnatavad tunnused	piim(kg), rasv(kg), valk(kg) Piima rasva - ja valgusisalduse aretusväärtus arvutatakse järgmiselt: EPK $AVrasva\%=(AVrasv \times 100 - AVpiim \times 4.09) / (AVpiim + 3290)$ $AVvalgu\%=(AVvalk \times 100 - AVpiim \times 3.21) / (AVpiim + 3290)$ EMK $AVrasva\%=(AVrasv \times 100 - AVpiim \times 3.92) / (AVpiim + 3973)$ $AVvalgu\%=(AVvalk \times 100 - AVpiim \times 3.11) / (AVpiim + 3973)$ Valemites olevad konstandid väljendavad hinnatavate lehmade poegimise vanusele ja poegimisvahemikule korrigeeritud 2. laktatsiooni toodangu keskmisi näitajaid.				
Päritavus h ²	Tunnus	1.lakt. 100 p.	1.lakt. 101-305 p.	2. lakt.	3. lakt.
	piim(kg)	0.21	0.24	0.25	0.24
	rasv(kg)	0.22	0.23	0.24	0.21
	valk(kg)	0.21	0.22	0.24	0.23
Andmete sobivuse tingimused	Poegimisvanus:	1.laktatsioonil	20...40 kuud		
		2.laktatsioonil	30...56 kuud		
		3.laktatsioonil	44...75 kuud		
	poegimisvahemiku pikkus:	280...650 päeva			
	toodang:	500 <= piim(kg) <=13000			
		15 <= rasv(kg) <= 400			
		10 <= valk(kg) <= 350			
	laktatsiooni pikkus	>= 250 päeva			
Lehmad	1. poegimise aeg on pärast 01.jaan.1990.a., teada on vähemalt 100 päeva toodang ja isa on teada.				
Pullid	Kõik, kelle tütred on hindamiseks.				
Arvestatavad efektid	Eelkorrigeerimisel:	poegimisvanus poegimisvahemik			
	hindamismudelis:	keskkonnaefektina <u>kari-aasta-aastaaeg</u> ; aasta on poegimisaasta, 1. aastaaeg on poegimiskuu november - aprill 2. aastaaeg on poegimiskuu mai - oktoober. hinnatav loom			
Hindamismeetod	Mitme tunnusega BLUP - loomamudel				
	järgmiste tunnustega:	1. laktatsiooni 100 päeva toodang 1. laktatsiooni 101-305 päeva toodang 2. laktatsiooni toodang 3. laktatsiooni toodang			
Aretusväärtuste esitamine	Iga tunnuse aretusväärtus on 1., 2. ja 3. laktatsiooni aretusväärtuste keskmine. Suhteline piimajõudluse aretusväärtus SPAV väljendatakse punktides, kus keskmine on 100 punkti ja standardhälve 12 punkti; EPK $SPAV = 101.3 - 0.044 \times AVpiim + 0.44 \times AVrasv + 2.65 \times AVvalk$ EMK $SPAV = 98.6 + 0.27 \times AVrasv + 1.10 \times AVvalk$				
Geneetiline alus	Lehmade ja pullide aretusväärtused korrigeeritakse 1990.a. sündinud lehmade aretusväärtuse keskmise võrra; SPAV-I arvutamise aluseks oli 1997.aastal 1987-1989.a. sündinud pullide (vähemalt 50 hinnatud tütar) aretusväärtuse keskmine ja standardhälve.				
Avaldamine	Pullid vähemalt 20 tütreaga 3 karjas ja noorim hinnatud tütar on sündinud viimase 84 kuu jooksul				

Genetic Evaluation 1997

Facts on Estimation of Breeding Values in Estonia

IV 1997

Breeds	Estonian Red (ER) Estonian Black and White (EBW)
Traits evaluated	Milk, fat and protein yield (kg); fat and protein concentration (%) proofs are calculated from respective yield trait proofs $BV_{fat_content}(ER) = (BV_{fat} \times 100 - BV_{milk} \times 4.09) / (BV_{milk} + 3290)$ $BV_{protein_content}(ER) = (BV_{protein} \times 100 - BV_{milk} \times 3.21) / (BV_{milk} + 3290)$ $BV_{fat_content}(EBW) = (BV_{fat} \times 100 - BV_{milk} \times 3.92) / (BV_{milk} + 3973)$ $BV_{protein_content}(EBW) = (BV_{protein} \times 100 - BV_{milk} \times 3.11) / (BV_{milk} + 3973)$
Number of lactations	1,2 and 3
Genetic parameters applied	Heritabilities: milk yield 0.21 0.24 0.25 0.24 fat yield 0.21 0.23 0.24 0.21 protein yield 0.21 0.22 0.24 0.23 genetic correlations depending on trait combination (.74- .94)
Inclusion and extension of records	Age at calving: 1st lactation: 20- 40 months 2nd lactation: 30- 56 months 3rd lactation: 44- 75 months Calving interval: 280 - 650 days Yield milk(kg) 500 - 13000 fat(kg) 15 - 400 protein(kg) 10 - 350 no extension of records, lactation yield has to be based on a minimum of 250 milking days All cows with 1st calving $\geq$ 01.01.1990 and at least 100-day yield and known sire AI sires
Cows	
Sire categories	
Effects considered by -pre-adjustment	Age at calving, base for adjustment 30, 42, 54 months Calving interval , base for adjustment 390 days
-model of evaluation	Herd - year -season, animal
Use of genetic groups	-
Method of evaluation	Multiple-trait BLUP Animal model $Y = HYS + a + e$ with Y = measured yield (milk, fat, protein kg) in 1st: Production 100 days of 1st lactation 2nd: Production 101-305 days of 1st lactation 3rd: Production 305 days in 2nd lactation 4th: Production 305 days in 3rd lactation $HYS = \text{Herd} \times \text{Calving year} \times \text{Calving season}$ season 1= November - April season 2 = May -October a = additive genotype of an animal / full relationship between animals e = error term for effects not covered by the model
Expression of genetic	Breeding values (BV) for milk, fat and protein (kg), fat and protein merit (%) as average EBV from lactations 1 to 3 Relative breeding values (RBV) for production index SPAV with mean of 100 and SD of 12 points, combining breeding values of milk, fat and protein quantity by relative economic weights of -0.1:1:6 for ER and fat and protein quantity by relative economic weights of 1:4 for EBW
Genetic base	BV: Fixed cow base 95 RBV: Defined by actually proven AI bulls (in 1997 by testbulls born in 1987- 1989), having 50 or more daughters in estimation.
Minimum requirements for pulication of sire proofs	20 daughters in 3 herds, the youngest daughter was born in last 84 months.

35. Pullide aretusväärtuste keskmised sünniaastate järgi (hinnatud detsember 1997 a.)

Estimated breeding values (EBV) of sires by year of birth

Sünni aasta Year of birth	Eesti punane / Estonian Red							Eesti mustakirju / Estonian B&W						
	pullide arv no. of sires	keskmise aretusväärtus EBV						pullide arv no. of sires	keskmise aretusväärtus EBV					
		piima milk kg	rasva fat kg %	valgu protein kg %	SPAV RBV Milk				piima milk kg	rasva fat kg %	valgu protein kg %	SPAV RBV Milk		
1980	13	-16	+1.6 +0.09	-0.8 +0.00	99			4	+112	+3.9 -0.01	+3.5 +0.01	104		
1981	12	+7	+2.5 +0.08	+0.7 +0.03	102			15	-154	-5.5 +0.01	-3.9 +0.02	92		
1982	12	+29	+3.2 +0.08	+2.8 +0.06	106			7	-21	-4.3 -0.09	-1.5 -0.02	95		
1983	25	+32	+0.6 -0.01	+1.2 +0.01	102			35	+88	+2.1 -0.03	+2.8 +0.00	103		
1984	18	+133	+2.7 -0.06	+3.4 -0.01	107			48	+7	+0.1 +0.00	-0.5 -0.02	98		
1985	46	-2	+0.6 +0.03	-0.2 +0.00	99			40	-58	-4.0 -0.04	-2.6 -0.02	94		
1986	36	-67	-1.6 +0.04	-1.5 +0.02	96			51	+47	+0.0 -0.04	-0.2 -0.04	98		
1987	39	+135	+2.1 -0.09	+2.2 -0.06	104			83	-35	-0.5 +0.02	-1.0 +0.00	97		
1988	29	+39	-2.4 -0.11	-0.8 -0.06	97			65	+102	+4.4 +0.02	+2.5 -0.01	103		
1989	34	+93	+1.8 -0.05	+2.3 -0.02	104			48	+247	+8.2 -0.03	+6.1 -0.04	108		
1990	18	+152	+4.2 -0.04	+4.0 -0.02	108			27	+220	+10.9 +0.06	+7.1 +0.01	111		
1991	9	+262	+4.7 -0.17	+8.0 -0.01	116			13	+207	+15.3 +0.17	+8.3 +0.05	113		
1992	2	+161	+3.3 -0.10	+7.1 +0.06	115			16	+345	+10.6 -0.07	+9.2 -0.04	112		

Osaühing FT Kalevi 7, Türi Tel/Fax (238) 57 477

Külmutusseadmed:

Müük, montaaž, hooldus, remont.
Külmkambrid
Piimajahutid
Kaupluste külmutusseadmed

Piimajahutusseadmed:

100 l - 24000 l.
Prantsuse firma SERAP INDUSTRIES
Ametlik esindaja Eestis - OÜ FT

Külmkapid:

Müük ja remont
Uued - Snaige
Kasutatud Rootsist

Argoonkeevitus:

alumiinium ja roostevaba materjal

Kompaktjahutusseadmed:

Rootsi firmalt Frigadon

Older Grupp

☞ Söödakultuuride seemnete ost-müük

- ✓ Liblikõielised
- ✓ Mais
- ✓ Vikk
- ✓ Kõrrelised
- ✓ Tritikale

☞ Erinevates mõõtudes kattekile siloaunadele ja -transeede

☞ Põllumajanduslik nõuanne

Older Grupp OÜ

✉ Näituse 3-1, EE3400 Saku, Harjumaa
☎ (22) 72 12 01, GSM 251 31066

Sigade jõudluskontrolli näitajad*

Results of performance recording of pigs

36. Sigade jõudlusnäitajad aretus- ja tõukarjades tõugude viisi 1994 - 1997

Average results of pigs in breeding herds 1994-1997

Näitajad Traits	Eesti suur valge / Y				Eesti peekon / L			
	1994	1995	1996	1997	1994	1995	1996	1997
Karjade arv No. of herds	35	35	23	22	1	6	9	9
Aastaemiseid No. of sows per year	arv / no. 5726	5602	3879	3788	437	1036	1080	1119
Kulte aastas keskmiselt No. of boars per year	arv / no. 277	230	177	151	25	32	25	40
Saadud põrsaid piglets:								
aastas kokku total	arv / no. 106988	102026	70758	75099	10519	22102	21252	22399
sh. emistelt from sows	arv / no. 104632	100764	69801	73440	10221	21758	20729	21921
nooremistelt from gilts	arv / no. 2356	1262	957	1659	298	344	523	478
aastaemise kohta per sow per year	arv / no. 18.3	18.0	18.0	19.4	23.4	21	19.2	19.6
poegimise kohta per farrowing	arv / no. 10.1	10.4	10.3	10.4	10.1	10.2	9.9	10.0
Saadud 21-päevaseid põrsaid: Piglets at 3-weeks age:								
aastas kokku total	arv / no. 92319	91004	62897	65269	8389	19118	17483	18732
aastaemise kohta per sow per year	arv / no. 16.1	16.2	16.2	17.2	19.2	18.5	16.2	16.7
poegimise kohta per farrowing	arv / no. 9.4	9.8	9.7	9.8	9.8	9.6	9.3	9.5
1. Kuldid Boars								
Arv Number	316	261	204	189	29	37	30	48
Tiinestavus NRR	% 75.6	73.3	72.0	76.7	89.5	81.4	83.8	81.9
Vanus 100 kg saavutamisel Age at 100 kg	p./d. 206	201	220	204	196	192	192	192
Seljapeki paksus 100 kg saavutamisel Back fat at 100 kg	mm 19.9	20.1	21.2	23.9	21.0	19.3	17.7	19.5
Tailiha sisaldus Lean meat	% 57.2	58.4	59.0	59.8	—	—	58.2	59.2

2. Emised

Sows

Arv

Number

4995 4025 2832 3081 382 931 912 941

Vanus 100 kg saavutamisel

Age at 100 kg

p. / d. 212 216 224 213 179 184 200 200

Seljapeki paksus 100 kg

saavutamisel

mm 21.8 21.5 20.9 21.3 21.8 21.1 20.3 19.5

Back fat at 100 kg

Tailiha sisaldus

Lean meat

% 55.8 55.9 56.7 57.2 – 54.3 56.5 57.6

Esmaspoegimisvanus

Age at 1st farrowing

p. / d. 453 431 396 382 391 368 372 375

Poegimisvahemik

Farrowing interval

p. / d. 195 194 192 187 160 179 186 180

Pörsast pesakonnas

Fertility

arv / no. 10.4 10.6 10.6 10.5 10.6 10.6 10.5 10.3

Võõrutatud pörsaid

No. of weaned piglets

arv / no. 9.3 9.4 9.5 9.5 8.8 9.3 9.5 9.4

Piimakus

Milkability

kg 55.1 55.2 55.2 55.4 59.7 61.5 62.6 61.5

3. Noorkuldid

Young boars

Arv

Number

178 225 92 192 5 26 37 18

Vanus 100 kg saavutamisel

Age at 100 kg

p. / d. 231 228 213 188 211 194 196 182

Seljapeki paksus 100 kg

saavutamisel

mm 20.6 – – – 20.0 – – –

Back fat at 100 kg

Tailiha sisaldus

Lean meat

% 59.2 57.8 59.3 59.8 – 57.7 59 59.8

4. Nooremised

Gilts

Arv

Number

2817 2331 2009 2428 35 328 394 304

Vanus 100 kg saavutamisel

Age at 100 kg

p. / d. 236 236 213 197 174 205 210 187

Seljapeki paksus 100 kg

saavutamisel

mm 21.9 21.4 – – 21.6 20.5 – –

Back fat at 100 kg

Tailiha sisaldus

Lean meat

% 56.4 56.6 57.4 58.4 – 56.1 58.2 58.8

* Käesolevas aastaraamatus on eesti peekoni tõugu sigade jõudlusandmed 9 aretus- ja tõukarja kohta, kelle andmed on Jõudluskontrolli Keskuse andmebaasis (kokku karju 17)

Eesti suurt valget tõugu (ESV) ja eesti peekoni tõugu (EL) sigade jõudlusnäitajad 1997

Testing results of Estonian Large White (Yorkshire) and Estonian Bacon (Landrace) pigs

37. Noorsigade karjatesti tulemused tõugude viisi

On-farm test results

Sea rühm Pig group	ESV / Y			EL / L		
	hinnatud sigu aastas <i>no. of tested pigs</i>	vanus 100 kg saavutamisel p. <i>age at 100 kg (d)</i>	tailiha sisaldus, Piglog 105 <i>lean meat %</i>	hinnatud sigu aastas <i>no. of tested pigs</i>	vanus 100 kg saavutamisel p. <i>age at 100 kg (d)</i>	tailiha sisaldus, Piglog 105 <i>lean meat %</i>
Nooremised <i>Gilts</i>	5144	204	58.1	132	179	59.4
Noorkuldid <i>Young boars</i>	321	195	59.6	42	190	59.3
Kokku / Total	5465	204	58.2	174	182	59.4
Sh.aretus- ja tõukarjad <i>Breeding herds</i>	4884	200	58.3	174	182	59.4

38. Emiste jagunemine esmaspoegimisvanuse järgi

1st farrowing age

Tõug <i>Breed</i>	Vanus päevades / Age, d.							
	...360	361-390	391-420	421-450	451-480	481-510	511-540	541...

ESV Y

Karjad kokku <i>Total</i>	Emiste arv <i>No. of sows</i>	952	1136	536	357	206	109	70	179
	%	26.9	32	15.1	10.1	5.8	3.1	2	5

S.h. aretus- ja tõukarjad
Breeding herds

Emiste arv <i>No. of sows</i>	913	1091	475	265	131	74	40	92
%	29.6	35.4	15.4	8.6	4.3	2.4	1.3	3

EL L

Aretus- ja tõukarjad <i>Breeding herds</i>	Emiste arv <i>No. of sows</i>	374	334	105	60	22	8	17	20
	%	39.8	35.5	11.2	6.4	2.3	0.9	1.8	2.1

39. Emiste jagunemine poegimisvahemiku pikkuse järgi***Farrowing interval***

Tõug <i>Breed</i>	Poegimisvahemik päevades / <i>Farrowing interval, d.</i>							
	...360	361-390	391-420	421-450	451-480	481-510	511-540	541...

ESV Y

Karjad kokku <i>Total</i>	Emiste arv <i>No. of sows</i>	1163	608	236	103	44	39	10	27
	%	52.2	27.3	10.6	4.6	2	1.7	0.4	1.2

S.h. aretus- ja tõukarjad <i>Breeding herds</i>	Emiste arv <i>No. of sows</i>	1029	538	193	94	37	34	10	23
	%	52.6	27.5	9.9	4.8	1.9	1.7	0.5	1.1

EL L

Aretus- ja tõukarjad <i>Breeding herds</i>	Emiste arv <i>No. of sows</i>	409	149	63	22	11	8	5	5
	%	60.9	22.2	9.4	3.3	1.6	1.2	0.7	0.7

40. Emiste sigivuse näitajad***Average performance data***

	Poegimiste arv <i>No. of farrowing</i>	Emiste arv <i>No. of sows</i>	Pesa-kondade arv <i>No. of litters</i>	Esmasp. vanus või poegimisvahemik p. <i>Farrowing age or interval, d.</i>	Pörsast pesakonnas <i>Avg. fertility</i>	21-päevaste pörsaste 3-weeks avg. arv <i>No. of piglets at 3 w.</i>		Keskmine võõrut. pörsaste arv <i>Avg. no. of weaned</i>
							mass, kg <i>Weight of piglets at 3 w.</i>	

ESV Y

Karjad kokku	1	1314	1314	389	10,1	9,3	53,0	8,9
	2 ja enam	2233	8564	187	10,5	9,9	55,6	9,5
Kokku / Total		3547	9878	*	10,5	9,8	55,2	9,4

S.h. aretus- ja tõukarjad	1	1120	1120	382	10,2	9,4	53,4	9,0
	2 ja enam	1961	7328	187	10,6	10,0	55,7	9,6
Breeding herds								
Kokku / Total		3081	8448	*	10,5	9,9	55,4	9,5

EL L

Aretus- ja tõukarjad	1.	269	269	375	9,4	8,6	54,1	8,1
	2. ja enam	672	2921	180	10,4	9,8	62,2	9,5
Breeding herds								
Kokku / Total		941	3190	*	10,3	9,7	61,5	9,4

41. Sigade jõudlusnäitajad maakonniti

Results of pig recording in counties

Maakond County	Kar- jade arv	Kulti- de arv	Emis- te arv	Noor- sigade arv	Emised / Sows					Saadud põrsaid / Piglets				Vanus 100 kg saavutamisel				Tailiha sisaldus			
					vanus esmaspoeg p.	poegimis- vahemik p. ,	keskmine / avg.			aastas kokku		aastaemise kohta		p.				%			
							viljakus	piima- kus kg	võõrutatud põrsaste arv												
										total		per sow per year		Age at 100 kg, d.				Lean meat, %			
							sünnil	21- päevaseid	sünnil	21- päevaseid	kuldid	noor- kuldid	emised	noor- emised	kuldid	noor- kuldid	emised	noor- emised			
live born	3-weeks age	live born	3-weeks age	boars	y. boars	sows	gilts	boars	y. boars	sows	gilts										

ESV Y

Harju	4	21	461	283	384	181	10,2	54,3	9,7	9750	9063	19,0	17,8	193	182	207	182	61,0	60,2	58,2	58,6
Jõgeva	1	8	119	60	354	167	9,7	48,8	9,2	2910	2520	19,4	17,4	240	—	239	212	57,7	—	56,2	57,0
Järva	5	70	962	768	395	193	10,7	55,3	9,6	24462	21059	19,0	16,8	204	193	216	205	60,6	61,6	57,9	59,1
L-Viru	4	41	830	857	380	188	10,6	56,0	9,4	20551	17378	20,7	18,0	203	182	203	193	59,1	59,9	56,7	57,9
Põlva	3	20	175	173	355	177	11,1	59,8	9,9	5238	4378	21,4	18,3	191	176	194	180	58,8	59,1	56,1	58,1
Rapla	1	3	204	199	382	190	9,9	55,6	9,4	4561	4177	16,8	15,5	203	186	221	202	56,8	57,5	57,1	57,9
Tartu	1	9	74	62	376	179	11,4	54,5	10	2112	1639	21,2	16,9	204	168	219	175	59,0	59,8	56,4	56,6
Valga	1	9	139	68	370	203	11,0	59,3	8,1	2675	2491	16,8	15,9	193	194	212	195	58,6	58,4	57,1	58,0
Viljandi	7	34	566	401	417	188	10,2	54,2	8,8	11786	10101	18,4	16,1	241	210	265	224	60,0	59,4	57,1	57,4
Võru	1	—	17	80	341	167	11,1	59,2	10,5	377	341	20,9	18,9	—	206	246	217	—	59,3	58,4	59,3
Kokku	28	215	3547	2951	389	187	10,5	55,2	9,4	84422	73147	19,3	17,1	209	189	220	200	59,8	59,8	57,3	58,2

S.h. aretus-

ja tõukarjad

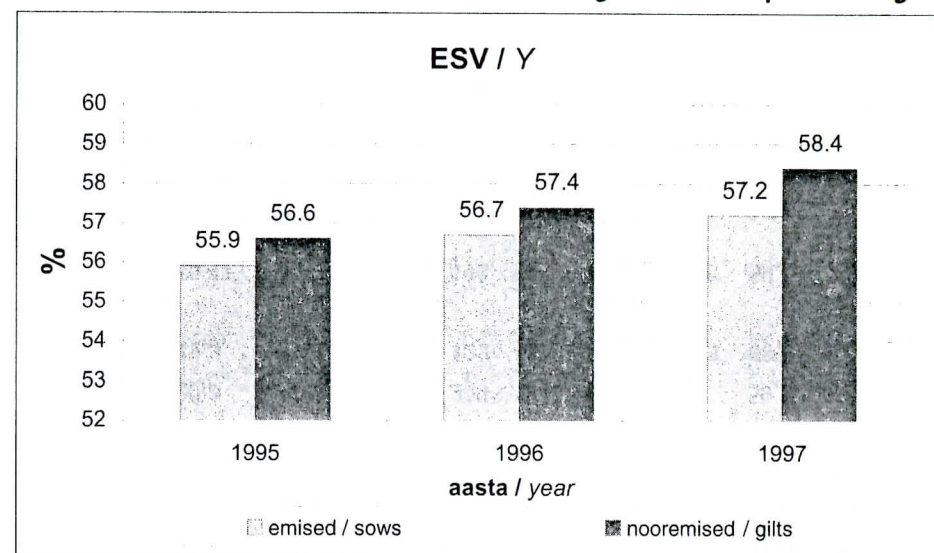
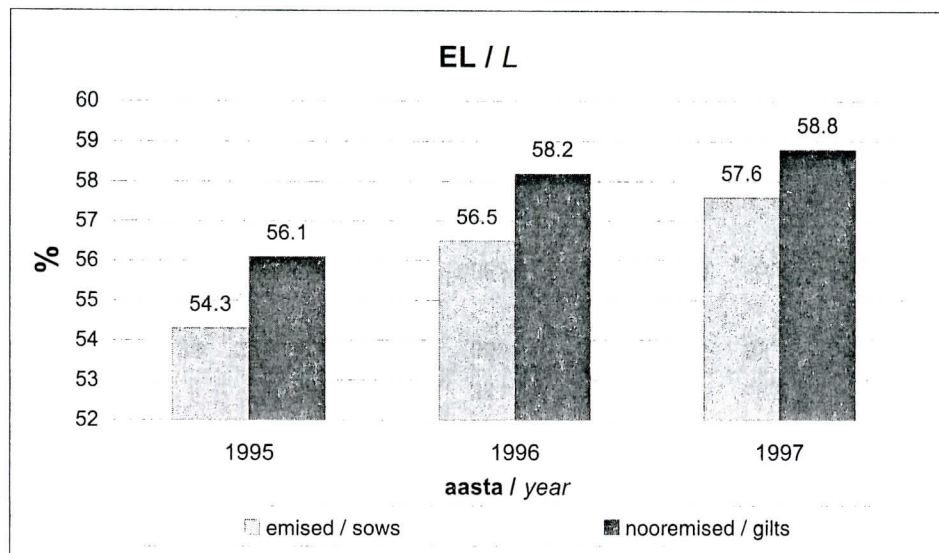
Breeding herds

EL L

Jõgeva	1	1	18	27	455	192	10,9	61,5	9,8	429	343	17,8	14,3	182	195	203	203	58,0	59,2	58,2	58,7
Järva	2	22	371	169	351	161	9,9	63,4	8,7	10416	8326	21,2	17,5	193	174	205	191	60,0	61,5	58,4	59,3
Pärnu	5	22	387	45	387	195	10,5	56,7	9,5	8052	7027	18,6	16,4	195	182	198	201	57,8	60,2	55,7	56,0
Rapla	1	3	165	81	384	183	10,8	73,0	10,3	3502	3036	18,0	15,9	177	172	193	168	59,9	59,6	57,8	59,4
Kokku	9	48	941	322	375	180	10,3	61,5	9,4	22399	18732	19,6	16,7	192	182	200	187	59,2	59,8	57,6	58,8

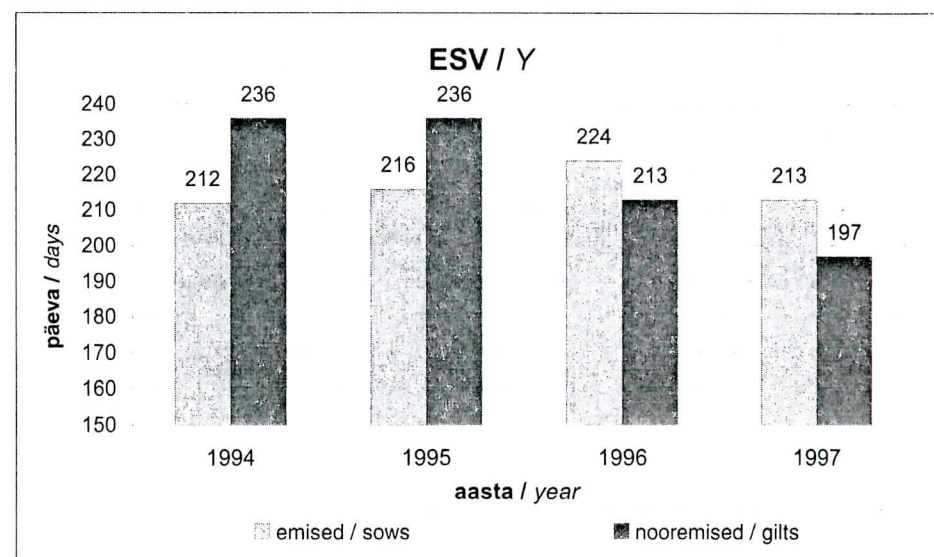
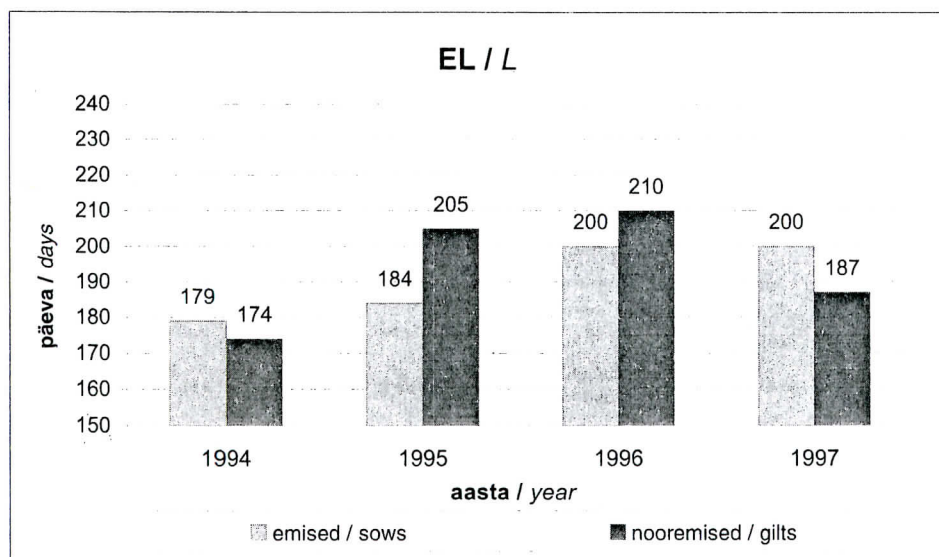
42. Emiste ja nooremiste keskmine tailiha sisaldus % (Pilog-105)

Average lean meat (sows and gilts)

43. Emiste ja nooremiste keskmine 100 kg saavutamise vanus

Average age at 100 kg (sows and gilts)

44. Sigade hindamistulemused aretus- ja tõukarjades

Evaluation results of pigs

Eesti suurt valget tõugu sead (Y)

Sea- rühm <i>Pig group</i>	Sigade arv <i>No. of pigs</i>	Hindepunkte / Points										Keskmine Avg.
		...84	85-89	90-94	95-99	100-104	105-109	110-114	115-119	120-124	125...	
Kuldid / Boars arv	156	1	4	6	7	22	42	50	19	4	1	108,4
%		0,6	2,6	3,8	4,5	14,1	26,9	32,1	12,2	2,6	0,6	
Emised / Sows arv	2817	15	50	155	390	749	837	486	126	9		104,7
%		0,5	1,8	5,5	13,8	26,6	29,7	17,3	4,5	0,3		
Noorsead / Young pigs arv	2674	1		1	28	181	606	924	630	268	35	112,9
%		0,0		0,0	1,0	6,8	22,7	34,6	23,6	10,0	1,3	

Eesti peekoni tõugu sead (L)

Sea- rühm <i>Pig group</i>	Sigade arv <i>No. of pigs</i>	Hindepunkte / Points										Keskmine Avg.
		...84	85-89	90-94	95-99	100-104	105-109	110-114	115-119	120-124	125...	
Kuldid / Boars arv	46		1		2	4	12	17	8	2		110,4
%			2,2		4,3	8,7	26,1	37,0	17,4	4,3		
Emised / Sows arv	770	1	7	16	81	159	218	180	91	15	2	107,5
%		0,1	0,9	2,1	10,5	20,6	28,3	23,4	11,8	1,9	0,3	
Noorsead / Young pigs arv	318			2		10	48	80	105	53	20	110,5
%				0,6		3,1	15,1	25,2	33,0	16,7	6,3	

45. Parimad sead karjatesti alusel*Top pigs according to points***Kuldid / Boars**

Jrk. nr.	Nimi Name	Ind. nr. Id. no.	Tõug Breed	Hinne Points	Omanik, maakond Owner, county
1.	HUDSON	4061	ESV	128,1	Saimre talu, Viljandi
2.	TAKKY	42599	ESV	124,7	Triigi SÜ, Harju
3.	TAKKY	25139	ESV	121,9	Pandivere SF, Lääne-Viru
4.	KERSANTTI	303	ESV	121,5	Põlva POÜ, Põlva
5.	PERUKE	57	EL	120,7	Estonia OÜ, Järva
6.	PONSORI	151	ESV	120,5	Põlva POÜ, Põlva
7.	MARDEL	71	EL	120,0	Estonia OÜ (Tännassilma), Järva
8.	MARDEL	316	EL	119,7	Estonia OÜ, Järva
9.	TSINGIS	4779	ESV	119,1	Triigi SÜ, Harju
10.	CULTOR	1851	ESV	119,0	Triigi SÜ, Harju
11.	CULTOR	1539	ESV	119,0	Samirte AS, Harju
12.	PENGER	291	EL	118,4	Edda AS, Pärnu
13.	ULA	587	EL	118,2	Kehtna Mõisa OÜ, Rapla
14.	TAKKY	697	ESV	117,7	Aravete OÜ, Järva
15.	KREIVI	1589	ESV	117,1	Päidla OÜ, Valga
16.	ULA	663	EL	116,8	Kehtna Mõisa OÜ, Rapla
17.	JOTTA	89115	ESV	116,6	Pandivere SF, Lääne-Viru
18.	KIKU	3291	EL	116,4	Edda AS, Pärnu
19.	KEIKARI	24981	ESV	116,2	Aravete OÜ, Järva
20.	KEIKARI	22685	ESV	116,1	Aravete OÜ, Järva
21.	KREIVI	22805	ESV	116,1	Aravete OÜ, Järva
22.	PONSORI	47565	ESV	115,8	Samirte AS, Harju
23.	JOTTA	89121	ESV	115,8	Kõpsta AS, Lääne-Viru
24.	KUNKKU	47625	ESV	115,7	Paunküla PÜ, Harju

Emised / Sows

Jrk. nr.	Nimi Name	Ind. nr. Id. no.	Tõug Breed	Hinne Points	Omanik, maakond Owner, county
1.	LAARA	2	EL	127,4	Estonia OÜ (Tännassilma), Järva
2.	VIPSI	5574	EL	127,2	Kaisma OÜ, Pärnu
3.	LAARA	355	EL	124,6	Estonia OÜ, Järva
4.	LIIVA	5004	EL	124,5	Kaisma OÜ, Pärnu
5.	AMME	4620	EL	124,0	Kehtna Mõisa OÜ, Rapla
6.	KULLA	8458	EL	123,9	Kehtna Mõisa OÜ, Rapla
7.	SONNA	8676	EL	123,3	Kehtna Mõisa OÜ, Rapla
8.	KULLA	6072	EL	123,2	Kehtna Mõisa OÜ, Rapla
9.	VIIDA	8476	EL	123,1	Kehtna Mõisa OÜ, Rapla
10.	ALLE	3685	ESV	122,8	Alle AS, Viljandi
11.	VIPSI	5230	EL	122,4	Kaisma OÜ, Pärnu
12.	LEEDI	94350	ESV	122,3	Aravete OÜ, Järva

13.	SAPPU	180	ESV	122,2	Põlva POÜ, Põlva
14.	ELLU	26794	ESV	122,2	Pandivere SF, Lääne-Viru
15.	ALVA	6104	EL	122,0	Kehtna Mõisa OÜ, Rapla
16.	LIISA	864	ESV	121,5	Aravete OÜ, Järva
17.	TAKKI	2019	ESV	121,5	Jaagumäe talu, Võru
18.	SORJA	464	ESV	121,2	Põlva POÜ, Põlva
19.	KULLA	6070	EL	121,2	Kehtna Mõisa OÜ, Rapla
20.	KULLA	8624	EL	121,1	Kehtna Mõisa OÜ, Rapla
21.	LILJA	25758	ESV	121,0	Põlva POÜ, Põlva
22.	ANE	5084	EL	120,7	Kaisma OÜ, Pärnu
23.	DOSA	86	ESV	120,7	Sillaotsa talu, Viljandi
24.	KIIA	1732	ESV	120,5	Triigi SÜ, Harju
25.	AMME	6160	EL	120,3	Kehtna Mõis OÜ, Rapla

Nooremised / Gilts

Jrk. nr.	Nimi Name	Ind. nr. Id. no.	Tõug Breed	Hinne Points	Omanik, maakond Owner, county
1.	KIIA	510	ESV	130,7	Samirte AS, Harju
2.	KULLA	6928	EL	130,2	Kehtna Mõisa OÜ, Rapla
3.	MIRRI	374	ESV	130,1	Samirte AS, Harju
4.	ALVA	7622	EL	129,5	Kehtna Mõisa OÜ, Rapla
5.	KIIA	30534	ESV	129,2	Pandivere SF, Lääne-Viru
6.	PIIRU	40	EL	129,1	Estonia OÜ (Tännassilma), Järva
7.	KIIA	28372	ESV	128,8	Pandivere SF, Lääne-Viru
8.	ALLE	29816	ESV	128,7	Pandivere SF, Lääne-Viru
9.	SAMPO	2639	ESV	128,6	Pandivere SF, Lääne-Viru
10.	KULLA	7336	EL	128,6	Kehtna Mõisa OÜ, Rapla
11.	MATSAKAS	9710	EL	128,3	Estonia OÜ, Järva
12.	KULLA	7656	EL	128,0	Kehtna Mõisa OÜ, Rapla
13.	ALLE	30688	ESV	127,6	Pandivere SF, Lääne-Viru
14.	MARDEL	75	EL	127,2	Estonia OÜ (Tännassilma), Järva
15.	AMME	7142	EL	127,2	Kehtna Mõisa OÜ, Rapla
16.	LAARA	64	EL	127,1	Estonia OÜ, Järva
17.	KIIA	322	ESV	127,0	Samirte AS, Harju
18.	L*Y	934	L*Y	127,0	Põlva POÜ, Põlva
19.	KULLA	6930	EL	127,0	Kehtna Mõisa OÜ, Rapla
20.	MAMMA	634	ESV	126,9	Põlva POÜ, Põlva
21.	KIIA	29912	ESV	126,9	Pandivere SF, Lääne-Viru
22.	ALLE	3749	ESV	126,9	Alle AS, Viljandi
23.	MAIE	3768	ESV	126,9	Alle AS, Viljandi
24.	ALLE	3810	ESV	126,9	Alle AS, Viljandi
25.	MIRRI	3365	ESV	126,8	Aravete OÜ, Järva